

EU:s fonder och program 2021-2027

En snabbguide för kommuner och regioner

Sveriges
Kommuner
och Regioner

EU:s fonder och program 2021-2027

En snabbguide för kommuner och regioner

Upplysningar om innehållet:

Helena Gidlöf, helena.gidlof@skr.se

Malin Looberger, malin.looberger@skr.se

© Sveriges Kommuner och Regioner, 2023

ISBN: 978-91-8047-189-3

Illustration: SKR:s bildbank

Produktion: Advant

Förord

Alla EU:s fonder och program är utformade så att de förverkligar den Europeiska unionens mål och politik. För programperioden 2021-2027 ser vi mer fokus på grön omställning och kompetensförsörjning. Lika viktigt som i tidigare programperiod är det gränsöverskridande samarbetet, något som sker via Interreg-programmen och inom olika sektorsprogram exempelvis forskningsprogrammet Horisont Europa.

Många kommuner och regioner har deltagit i eller själva drivit olika EU-finansierade utvecklingsprojekt eller medfinansierat andra aktörer att jobba med EU-finansierade EU projekt. Det kan handla om skolprojekt, grön omställning, kompetensutveckling eller innovationsprojekt. Projektet har bidragit med ny kunskap och nya nätverk inom olika områden.

SKR har tagit fram denna guide som ett stöd för kommuner, regioner och andra aktörer att få en överblick av vilka EU-fonder och program som finns för programperioden 2021-2027. Det finns en mängd av olika program och möjligheter och i denna guide har vi samlat de mest relevanta. Syftet är att ge en snabb överblick över vilka som kan vara aktuella för ditt påtänkta projekt.

Skriften är framtagen av Helena Gidlöf, avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad i samarbete med SKR:s sakkunniga och med stort stöd av Francisca Herodes Franly Advisory AB.

Stockholm juni 2023

Marcus Holmberg
Sektionschef Internationella sektionen
Avdelningen för Ekonomi och Styrning

Sveriges Kommuner och Regioner

Innehåll

6	Kapitel 1. Inledning
6	EU:s långtidsbudget och återhämtningsinstrument Next Generation EU
10	Kapitel 2. EU:s fonder för tillväxt och sysselsättning
14	2.1 Europeiska regionala utvecklingsfonden
39	2.2 Fonden för en rättvis omställning
41	2.3 Europeiska socialfonden plus
48	2.4 Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
50	2.5 Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden
52	2.6 Europeiskt territoriellt samarbete - Interreg
54	2.6.1. Gränsregionala programmet Öresund-Kattegat-Skagerrak
56	2.6.2 Gränsregionala programmet Sverige-Norge
59	2.6.3 Gränsregionala programmet Interreg Aurora
63	2.6.4 Gränsregionala programmet Central Baltic
66	2.6.5 Gränsregionala programmet South Baltic
68	2.6.6. Transnationella programmet Baltic Sea Region
72	2.6.7 Transnationella programmet North Sea Region
75	2.6.8 Transnationella programmet Northern Periphery och Arctic
77	2.6.9 ESPON 2030
78	2.6.10 INTERACT
79	2.6.11 Interreg Europe
82	2.6.12 URBACT IV
83	2.7 Asyl- migrations- och integrationsfonden
84	2.8. Fonden för inre säkerhet

87	Kapitel 3. Sektorsprogram
88	3.1 Inre marknaden, innovation och digitalisering
88	3.1.1 Forskning och innovation
93	3.1.2. Europeiska strategiska investeringar
99	3.1.3 Inre marknaden
101	3.1.4 Rymden
102	3.1.5 Mänskliga värden, sysselsättning och utbildning
121	3.1.6 Miljö
123	3.1.7 Bistånd och internationellt utvecklingsarbete
126	Länkar
126	EU:s fonder för investering för tillväxt och sysselsättning i Sverige
127	Sektorsprogrammen
133	Bilaga 1. Fördelning av medel mellan EU:s fonder för investering för tillväxt och sysselsättning i Sverige

Inledning

EU:s fonder och program är ett av EU:s främsta verktyg för att förverkliga unionens mål och politik. EU har tagit fram ett omfattande finansiellt paket för programperioden 2021–2027 för att både hantera coronapandemins socioekonomiska konsekvenser och kunna hantera prioriteringar inom en lång rad politikområden. Den bakomliggande tanken med dessa fonder och program är att göra Europa starkare och stärka fred och välbefinnande genom att sammanföra resurser och på så sätt finansiera projekt som förbättrar européernas vardag.

EU:s långtidsbudget och återhämtningsinstrument Next Generation EU

För åren 2021–2027 omfattar EU:s långtidsbudget tillsammans med återhämtningsinstrumentet Next Generation en budget på 1800 miljarder euro. I den fleråriga budgetramen ska EU:s finansiering inriktas på nya och förstärkta prioriteringar inom EU:s olika politikområden, bland annat den gröna och digitala omställningen. Sammanhållningspolitiken och den gemensamma jordbrukspolitiken får även i fortsättningen betydande ekonomiskt stöd och har uppdaterats för att på bästa sätt bidra till Europas ekonomiska

återhämtning och EU:s gröna och digitala mål. Ledande prioriteter för periodens budget är kopplade till klimatåtgärder. Utgifterna skall var förenliga med:

- › EU:s mål om att uppnå klimatneutralitet senast 2050
- › EU:s klimatmål för 2030
- › Parisavtalet

30 procent av de totala utgifterna från den fleråriga budgetramen och Next Generation EU ska inriktas på klimatrelaterade projekt. I osäkra tidevarv har även EU skapat en flexibilitet i budgeten för att möjliggöra finansiering av särskilda oförutsedda utgifter som inte kan finansieras på något annat sätt.

Långtidsbudgeten utgör finansieringsram för närmare 40 EU-program under en sjuårsperiod. Exempel på några nyheter är **Programmet för ett digitalt Europa**, ett helt nytt finansieringsprogram, har inrättats för att stödja den digitala omställningen och för att främja en storskalig utbyggnad och användning av viktig digital teknik såsom AI-tillämpningar och avancerade cybersäkerhetsverktyg. Den digitala delen av **Fonden för ett sammanlänkat Europa** har också fått avsevärt större finansiering. Ett nytt program **EU för hälsa** ska finansiera åtgärder på hälsoområdet med utgångspunkt i lärdomarna av coronapandemin. När det gäller forskning och innovation har programmet **Horisont Europa** fått betydligt större finansiering med utgångspunkt i EU:s återhämtningsinstrument. För att stödja de mest utsatta koldioxidintensiva regionerna under deras omställning till en klimatneutral ekonomi har **Fonden för en rättvis omställning** inrättats. Förstärkning har även skett för programmen för ungdomar, till exempel **Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren** som väntas tredubbla antalet deltagare under den nya fleråriga budgetramen. Stödet till migration och gränsförvaltning har också förstärkts avsevärt.

Denna skrift samlar majoriteten av de program som är relevanta för kommuner och regioner, men program som även riktas till andra närliggande aktörer finns beskrivna, eftersom vi ofta verkar i en kontext med många olika typer av aktörer och sektorer.

Syftet är att ge en snabb överblick över vilka fonder och program som kan vara aktuella för ditt påtänkta projekt. Varje avsnitt innehåller kortfattad information om programmen. För varje program finns också ansvarig myndighet och eventuell nationell kontaktpunkt angiven som du kan vända dig till för mer information. Eftersom detaljer kan komma att ändras under programperioden är det alltid bra att kontakta dessa för att få uppdaterad och exakt information.

För de många olika programmen finns det strikta regler för att säkerställa att pengarna används på ett öppet och ansvarfullt sätt. Det finns flera olika typer av EU-finansiering:

- › Bidrag: delvis EU-finansierade delvis från andra källor, som oftast fördelas genom utlysningar, så kallade ansökningsomgångar
- › Stöd som förvaltas av nationella och regionala myndigheter
- › Lån, garantier och riskkapital som bidrar till EU:s strategier och program

Delad förvaltning: Delad förvaltning innebär att EU-medlen förvaltas i samarbete med nationella och regionala myndigheter. Europeiska regionalfonden och Europeiska socialfonden plus är exempel på hur EU:s budget förvaltas på det viset.

Indirekt stöd: Pengarna förvaltas inte av EU, utan av nationella och regionala myndigheter till vilka ansökan ställs.

Att söka EU-medel är inte alltid helt enkelt. Det finns ett flertal aktörer som du kan vända dig till för information och frågor. Ansvarig myndighet och nationella kontaktpunkter är till stor hjälp att komma vidare. De ger information om programmet och kan svara på frågor om ansökan. Ansvarig myndighet och nationell kontaktpunkt finns angivet under respektive programbeskrivning i denna skrift.

EU:s fonder för tillväxt och sysselsättning

Europeiska fonderna för tillväxt och sysselsättning (de tidigare så kallade Europeiska struktur och investeringsfonderna) syftar till att minska skillnaderna mellan regioner, bidra till sammanhållning och till ett öppet och säkert Europa. De fonder som är knutna till dessa syften står för minst en tredjedel av EU:s budget. Under programperioden 2021–2027 går den största delen av budgeten till följande fem gemensamma politiska mål:

1. **Ett smartare Europa:** Ett konkurrenskraftigare och smartare EU genom stöd till innovativ och smart ekonomisk omvandling och regional bredbandsutbyggnad.
2. **Ett grönare Europa:** En omställning till en grönare ekonomi med noll nettoutsläpp och ett motståndskraftigt EU genom stöd till en ren och rättvis energiomställning, gröna och blå investeringar, den cirkulära ekonomin, begränsning av klimatförändringar, klimatanpassning, riskförebyggande, riskhantering och hållbar mobilitet i städer.
3. **Ett mer sammanlänkat Europa genom bättre mobilitet.**
4. **Ett mer socialt Europa:** Ett mer socialt och inkluderande EU genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter.
5. **Ett Europa närmare medborgarna:** Ett EU närmare medborgarna genom en hållbar och integrerad utveckling av alla typer av territorier och lokala initiativ.

I Sverige finns åtta fonder som ska bidra till måluppfyllelse för dessa politiska mål:

- › Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)
- › Fonden för en rättvis omställning (FRO)
- › Europeiska socialfonden plus (ESF+)
- › Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)
- › Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF)
- › Asyl- migrations- och integrationsfonden (AMIF)
- › Fonden för inre säkerhet (ISF)
- › Instrument för gränsförvaltning och viseringspolitik (BMVI)

För Sveriges del handlar det om följande operativa program för Europeiska fonderna för tillväxt och sysselsättning:

- › ett nationellt program och åtta regionala program för regionalfonden,
- › ett nationellt program och åtta regionala handlingsplaner för socialfonden,
- › fonden för rättvis omställning som är nationell med specifikt tre regioner som målgrupp,
- › fonden för landsbygdsutveckling och havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden.

Inom regionalfonden finns även ett stort antal gränsöverskridande program som kräver samarbetspartners från andra länder. Dessa beskrivs i detta kapitel. Vidare finns ett nationellt program för de resterande respektive tre fonderna för asyl- migrations- och integration, inre säkerhet och instrumentet för gränsförvaltning och viseringspolitik. Det senare programmet beskrivs inte i detta material då det endast är Kustbevakningen, Migrationsverket och Polismyndigheten som berörs av instrumentet för gränsförvaltning och viseringspolitik.

Myndigheter som förvaltar fonderna:

- › Tillväxtverket
 - Europeiska regionala utvecklingsfonden
 - Fonden för en rättvis omställning
- › Svenska ESF-rådet
 - Europeiska socialfonden +
- › Jordbruksverket
 - Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
 - Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden
- › Migrationsverket
 - Asyl- migrations- och integrationsfonden
- › Polismyndigheten
 - Fonden för inre säkerhet
 - Instrumentet för gränsförvaltning och viseringspolitik

Tematiska mål styr användningen av medlen

För fonderna ERUF, FRO, EHFVF och ESF+ finns en partnerskapsöverenskommelse mellan EU-kommission och Sverige som beskriver Sveriges strategiska inriktning specifikt för dessa fyra EU-fonder. Detta handlar om hur fonderna ska kunna användas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Fonderna ska bidra till att stora viktiga investeringar genomförs inom företagande, innovationer, hållbar utveckling, klimatomställning, sysselsättning, kompetensutveckling och social inkludering i hela landet.

Partnerskapsöverenskommelse innehåller de tre första målen som nämnts ovan:

- › Ett smartare Europa
- › Ett grönare Europa
- › Ett mer sammanlänkat Europa

I tillägg finns ett specifikt politiskt mål som handlar om följande:

- › Att göra det möjligt för regioner och människor att hantera de sociala, sysselsättningsrelaterade, ekonomiska och miljömässiga effekterna av omställningen i riktning mot unionens energi och klimatmål för 2030 och en klimatneutral ekonomi i unionen senast 2050, med utgångspunkt i Parisavtalet

Överenskommelsen innehåller också hänvisningar till flera andra program såsom till AMIF, ISF och en rad sektorsprogram.

Jämställdhet, icke-diskriminering, tillgänglighet och hållbarhet

Projekt som söker medel från fonderna ska respektera de grundläggande rättigheterna och efterlevnad av Europeiska unionens stadga. Det betyder att projekten ska beakta principerna om jämställdhet, icke-diskriminering och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Dessutom ska fonderna eftersträva ett främjande av en hållbar utveckling med beaktande av FN:s mål för hållbar utveckling, Parisavtalet och med full respekt för EU:s miljölagstiftning.

Strukturfondspartnerskap prioriterar ansökningar

För program inom ERUF och ESF+ är det ett strukturfondspartnerskap som prioriterar ansökningar. Inom varje programområde finns ett strukturfondspartnerskap som består av förtroendevalda region- och kommunpolitiker och representanter för organisationer från den offentliga, privata och ideella sektorn. Dessa har till uppgift att prioritera bland ansökningar till de regionalfondsprogrammen liksom det nationella socialfondsprogrammet. Prioritetsordningen lämnas därefter över till förvaltande myndighet som tar beslut.

2.1 Europeiska regionala utvecklingsfonden

Syftet med den Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) är att stärka ekonomisk och social sammanhållning inom EU genom att minska de regionala skillnaderna. Regionalfonden investerar i tillväxt och sysselsättning för att stärka den regionala utvecklingen.

Tillväxtverket ansvarar för 8 miljarder kronor till projekt som ska leda till investeringar i hållbar utveckling och sysselsättning i hela Sverige. Främst ska medlen gå till forskning och innovation, digitalisering och bredband, miljö och klimat, kompetensförsörjning, transporter och resande samt till företag och näringsliv.

Pengarna fördelas till program där projektägare kan ansöka om medel. Projekten behöver också ha sextio procents medfinansiering från andra offentliga aktörer. Även privata aktörer kan bidra med medfinansiering.

Regionalfondsprogrammen

I Sverige finns ett nationellt och åtta regionala program.

De regionala programmen är geografiskt indelade enligt följande:

- › Övre Norrland
- › Mellersta Norrland
- › Norra Mellansverige
- › Östra Mellansverige
- › Stockholm
- › Västsverige
- › Småland och Öarna
- › Skåne-Blekinge

Samtliga programområden ska arbeta mot de två målen **Ett konkurrenskraftigare och smartare Europa** och **Ett grönare Europa**. När det gäller målet **Ett mer sammanlänkat Europa** är det enbart programmen Övre Norrland och Mellersta Norrland som omfattas.

Inom varje program finns ett antal insatsområden som är utformade efter regionala behov. De stödjer exempelvis projekt som syftar till att främja teknik och tjänsteutveckling inom industrin, små- och medelstora företags test- och innovationsmiljöer, främja utvecklingen av förnybar energi, smarta samhällen, kulturella och kreativa näringar och satsningar på att knyta samman flera olika aktörer för att skapa bättre förutsättningar för måluppfyllelse.

Vem kan söka?

Den som söker stöd ska vara en juridisk person, privat eller offentlig, ha tillräcklig kapacitet för att genomföra projektet och god likviditet. Observera att kraven kan se olika ut beroende på aktuell utlysning.

Exempel på offentligrättslig juridisk person är universitet och högskolor, regioner, kommuner eller statliga myndigheter.

Exempel på privat juridisk person är aktiebolag, ideella och ekonomiska föreningar.

För aktörer som bedriver ekonomisk verksamhet och gynnas av stöd finns begränsningar. Vad det avser och vilka begränsningarna är framgår av reglerna om statsstöd.

Privatpersoner kan inte ansöka om stöd för att genomföra ett projekt.

EU-stöd

EU-stödet uppgår till maximalt 40 procent. Observera att inom programområdet Norra Mellansverige uppgår EU-stödet till 50 procent eftersom området är klassat som en övergångsregion.

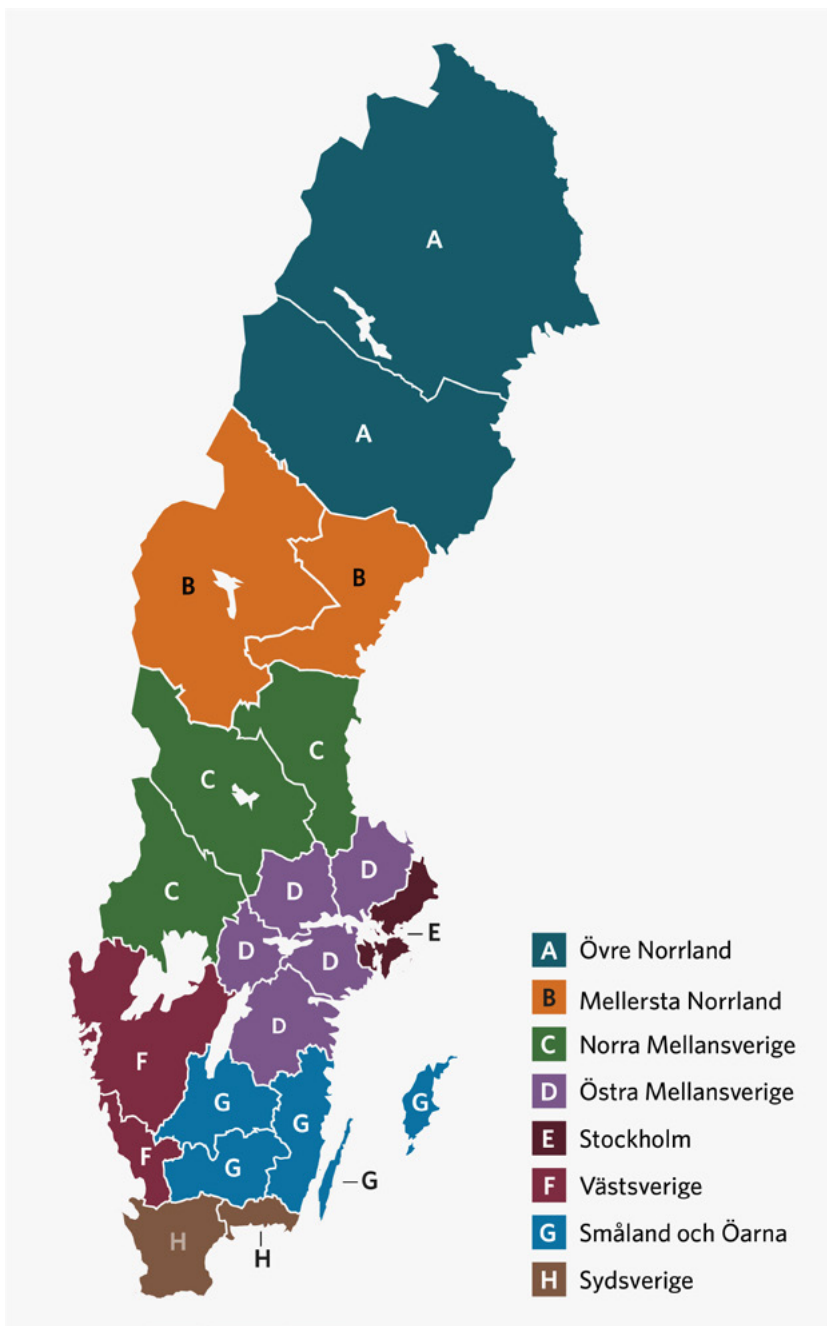
Resterande delfinansiering kan komma från offentliga och/eller privata aktörer och bestå av kontanta medel eller bidrag i annat än pengar.

Utlysningar

Aktuella utlysningar finns på Tillväxtverkets webbplats <https://tillvaxtverket.se/tillvaxtverket/sokfinansiering/utlysningar.1139.html>.

Ansökan ställs till Tillväxtverket.

Figur 1: Programområden ERUF

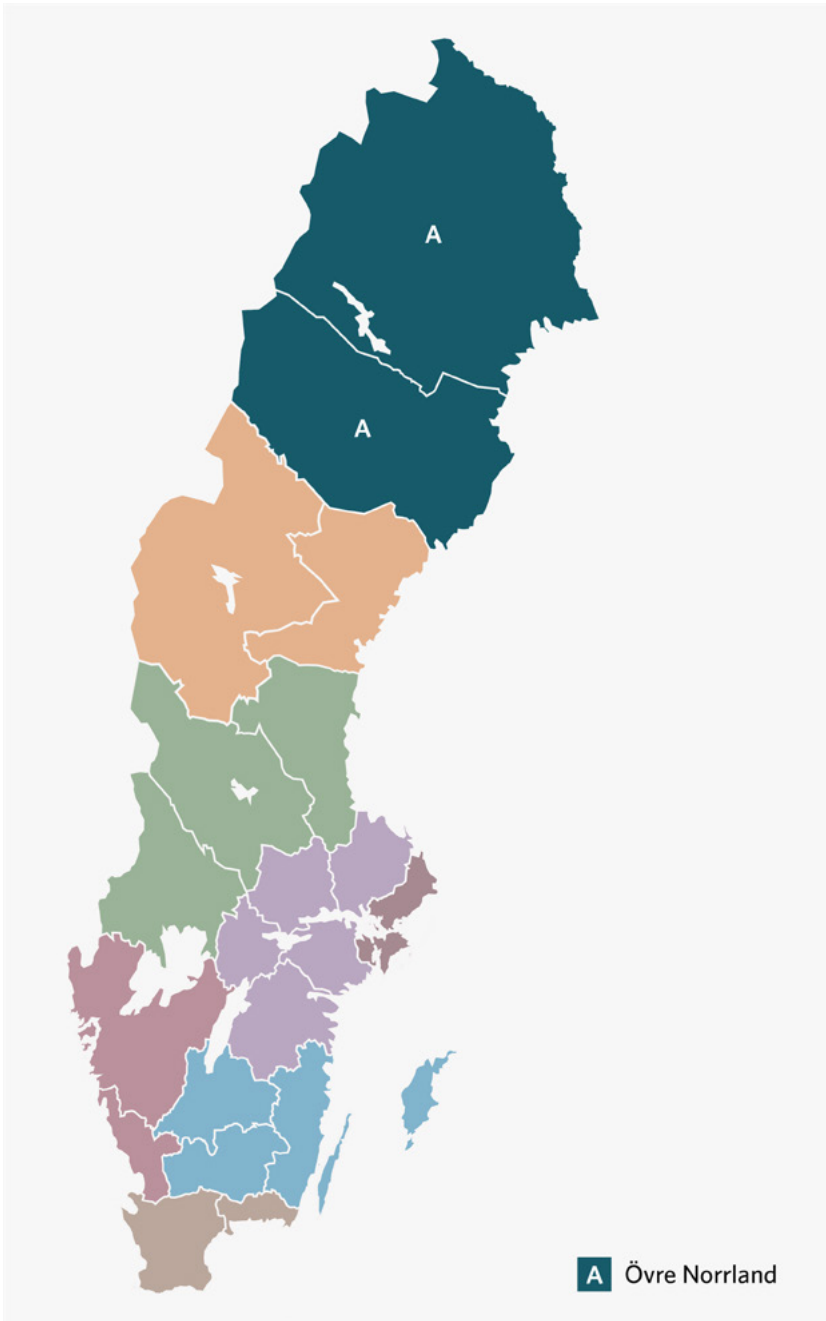

Förvaltande myndighet

Tillväxtverket är förvaltande myndighet för regionalfondsprogrammen i Sverige.

Nedan följer fakta om de åtta regionalfondsprogrammen. Under de politiska målen finns specifika mål. Under dessa sorteras insatsområdena för respektive program in.

Figur 2: Programområde ERUF gällande Övre Norrland

Programmet för Övre Norrland – Norrbotten och Västerbotten

196,3 miljoner euro (2,20 miljarder SEK enligt växelkurs januari 2023).

1. Ett smartare Europa

Forskning och innovation

- Stärk forskning och innovation

Digitalisering och bredband

- Säkra nyttan av digitalisering
- Utveckla den digitala konnektiviteten

Företag och näringsliv

- Stärk små och medelstora företags tillväxt och konkurrenskraft

Kompetensförsörjning

- Utveckla färdigheter för smart specialisering

2. Ett grönare Europa

Miljö

- Främja förnybar energi
- Utveckla smarta energisystem
- Främja cirkulär ekonomi

Klimat

- Anpassa till klimatförändringarna

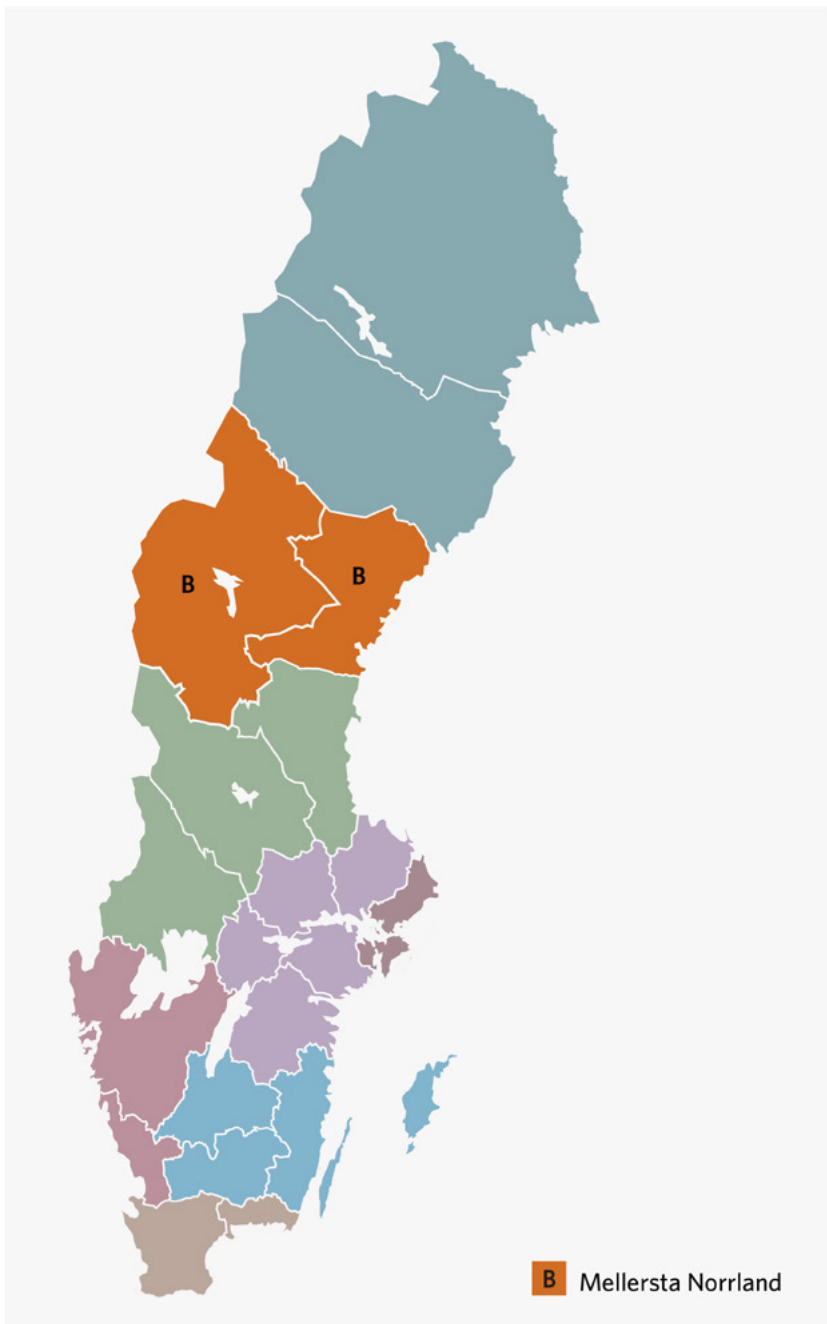
3. Ett mer sammanlänkat Europa

Transporter och resande

- Utveckla hållbara europeiska transportnät (TEN-T)
- Utveckla hållbara regionala och lokala transportnät

Läs mer: <https://tillvaxtverket.se/eu-program/vara-eu-program/ovre-norrland.html>.

Figur 3: Programområde ERUF gällande Mellersta Norrland

Programmet för Mellersta Norrland - Jämtland och Västernorrland

142,6 miljoner euro (1,64 miljarder SEK enligt växelkurs januari 2023).

1. Ett smartare Europa

Forskning och innovation

- Stärk forskning och innovation

Digitalisering och bredband

- Utveckla den digitala konnektiviteten

Företag och näringsliv

- Stärk små och medelstora företags tillväxt och konkurrenskraft
- Utveckla färdigheter för smart specialisering

2. Ett grönare Europa

Klimat

- Främja förnybar energi
- Främja cirkulär ekonomi

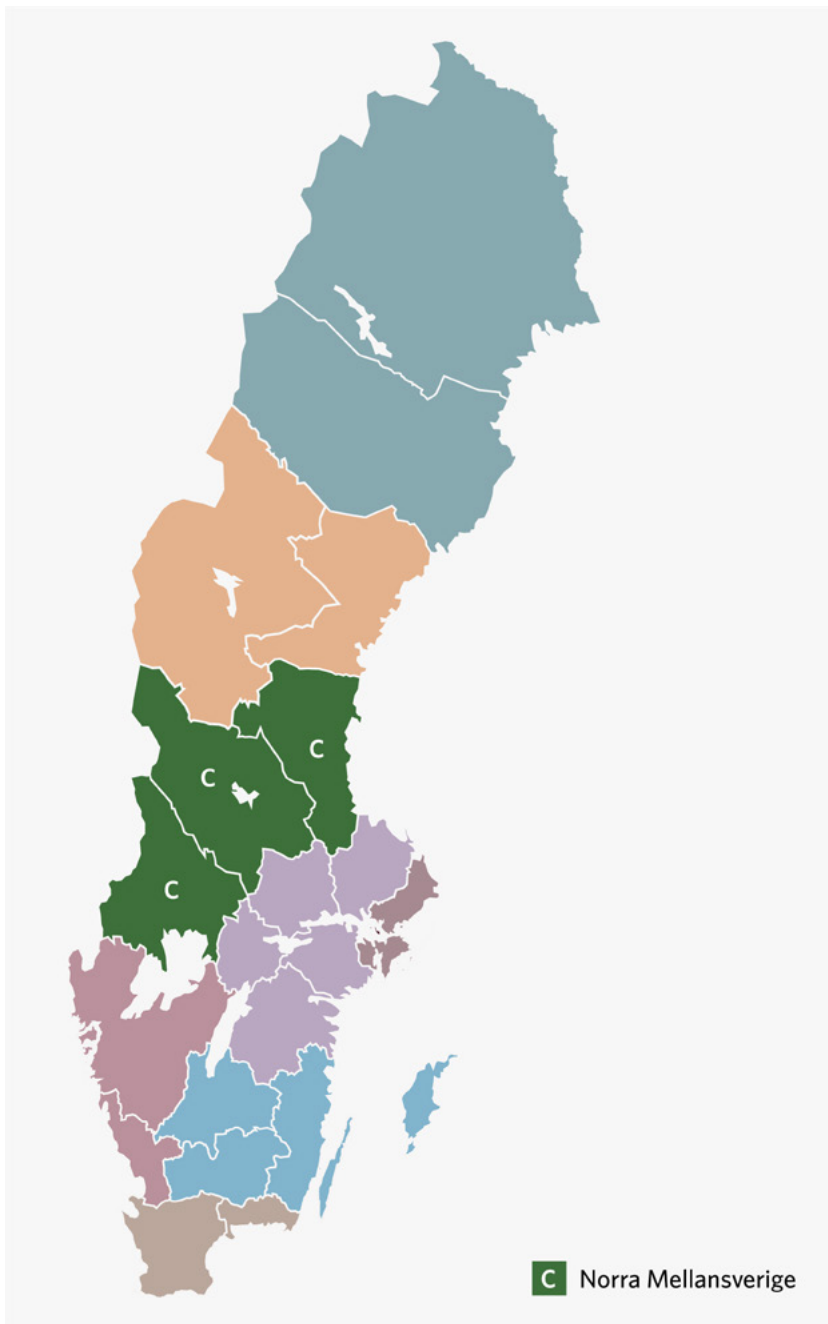
3. Ett mer sammanlänkat Europa

Transporter och resande

- Utveckla hållbara europeiska transportnät (TEN-T)

Mer information: <https://tillvaxtverket.se/eu-program/vara-eu-program/mellersta-norrland.html>.

Figur 4: Programområde ERUF gällande Norra Mellansverige

Programmet för Norra Mellansverige - Gävleborg, Dalarna och Värmland

134,9 miljoner euro (1,51 miljarder SEK enligt växelkurs januari 2023).

1. Ett smartare Europa

Forskning och innovation

- Stärk forskning och innovation
- Utveckla färdigheter för smart specialisering

Digitalisering och bredband

- Säkra nyttan av digitalisering

Företag och näringsliv

- Stärk små och medelstora företags tillväxt och konkurrenskraft

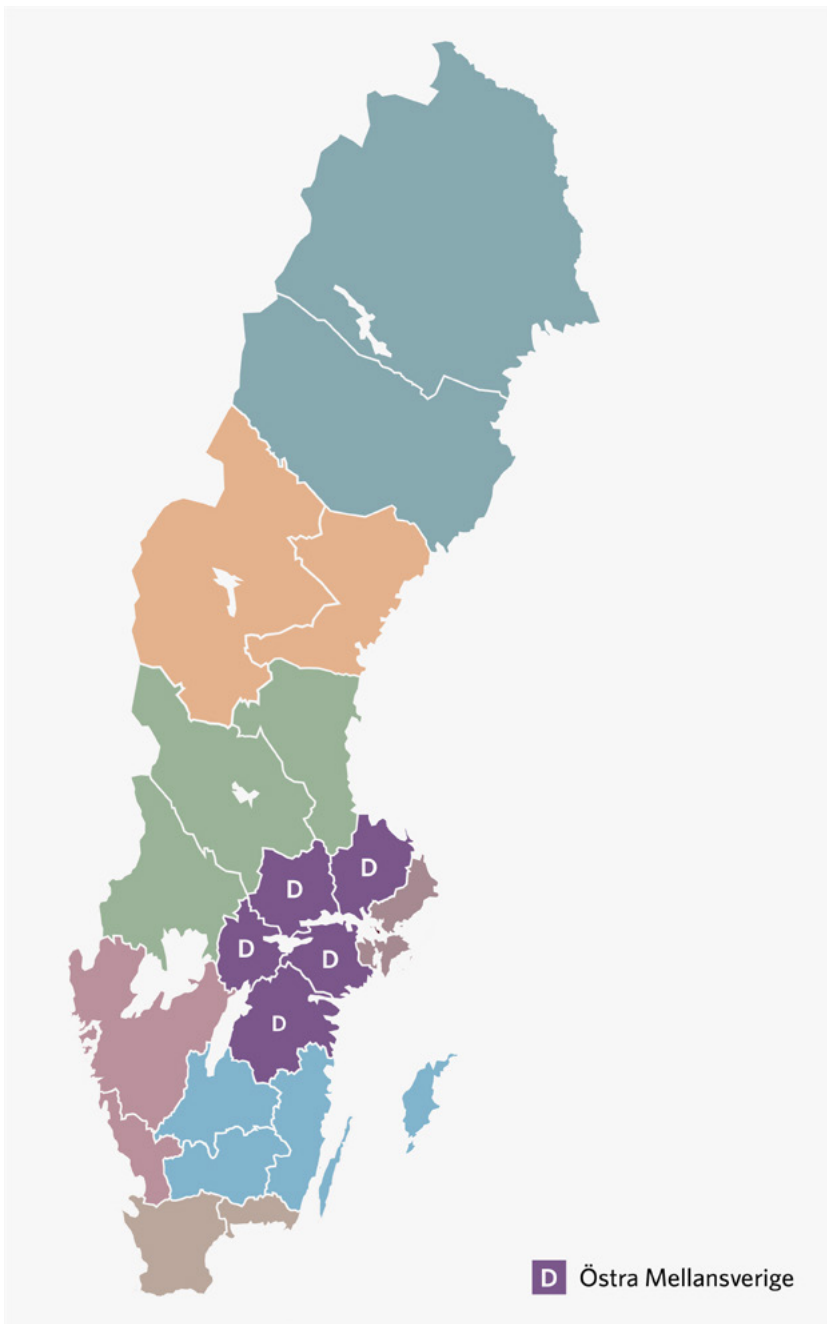
2. Ett grönare Europa

Klimat

- Utveckla smarta energisystem
- Främja cirkulär ekonomi

Mer information: <https://tillvaxtverket.se/eu-program/vara-eu-program/norra-mellansverige.html>.

Figur 5: Programområde ERUF gällande Östra Mellansverige

Programmet för Östra Mellansverige - Örebro, Västmanland, Uppsala, Södermanland och Östergötland

64 miljoner euro (716,9 miljoner SEK enligt växelkurs januari 2023).

1. Ett smartare Europa

Forskning och innovation

- Stärk forskning och innovation
- Säkra nyttan av digitalisering

Företag och näringsliv

- Stärk små och medelstora företags tillväxt och konkurrenskraft
- Utveckla färdigheter för smart specialisering

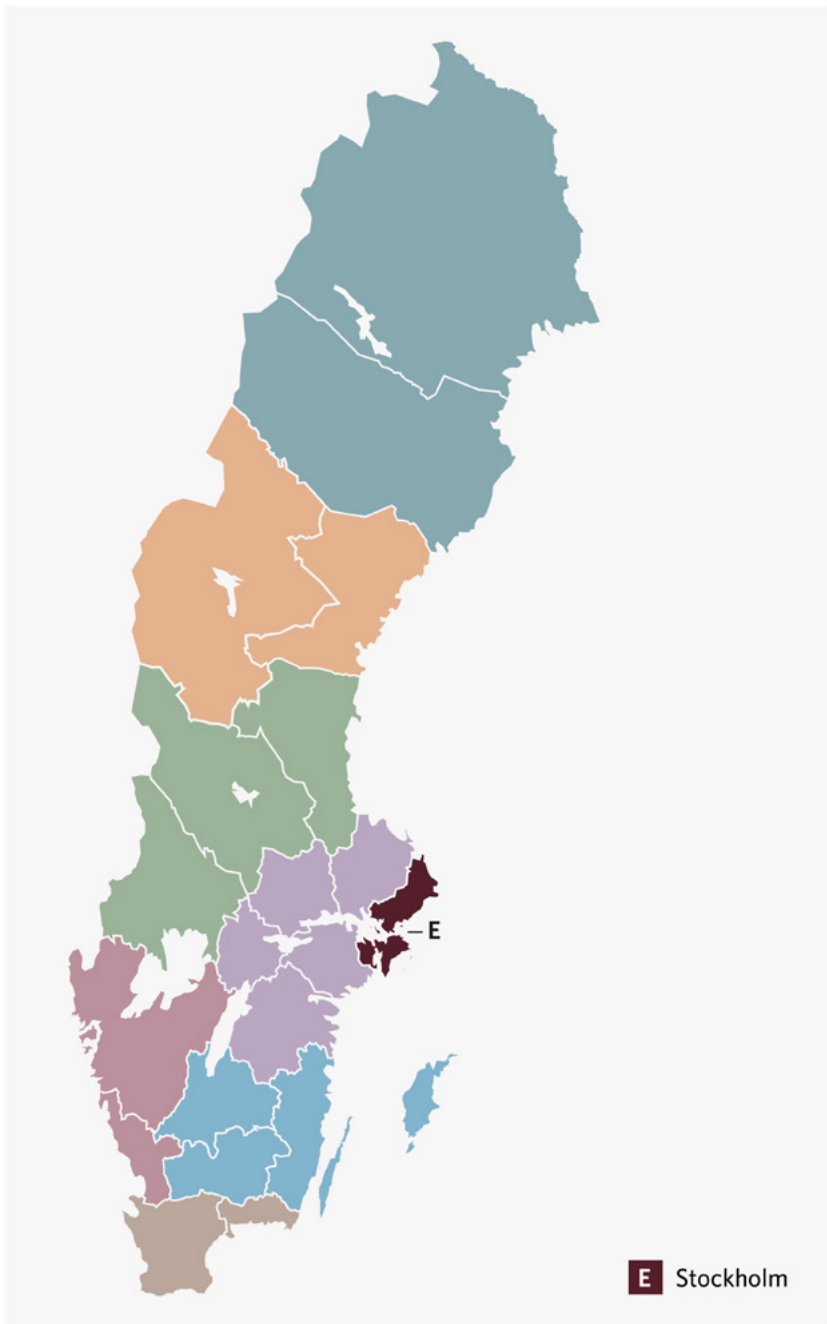
2. Ett grönare Europa

Miljö

- Främja energieffektivitet
- Utveckla smarta energisystem
- Främja cirkulär ekonomi

Läs mer: <https://tillvaxtverket.se/eu-program/vara-eu-program/ostra-mellansverige.html>.

Figur 6: Programområde ERUF gällande Stockholm

Programmet för Stockholm

33,9 miljoner euro (380 miljoner SEK enligt växelkurs januari 2023).

1. Ett smartare Europa

Forskning och innovation

- Stärk forskning och innovation
- Säkra nyttan av digitalisering

Företag och näringsliv

- Stärk små och medelstora företags tillväxt och konkurrenskraft
- Utveckla färdigheter för smart specialisering

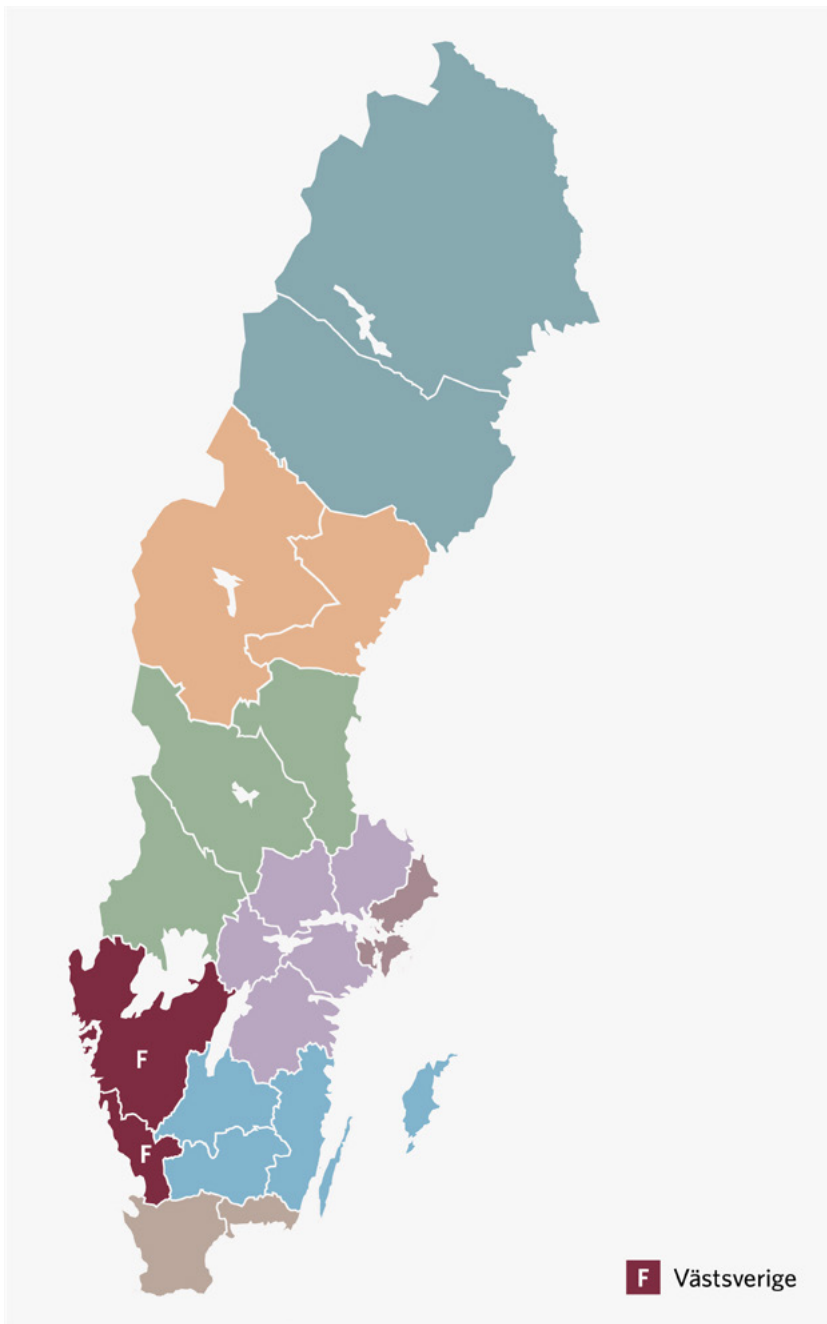
2. Ett grönare Europa

Klimat

- Främja cirkulär ekonomi

Läs mer: <https://tillvaxtverket.se/eu-program/vara-eu-program/stockholm.html>

Figur 7: Programområde ERUF gällande Västsverige

Programmet för Västsverige – Västra Götaland och Halland

41,2 miljoner euro (462 miljoner SEK enligt växelkurs januari 2023).

1. Ett smartare Europa

Forskning och innovation:

- Stärk forskning och innovation

Företag och näringsliv:

- Stärk små och medelstora företags tillväxt och konkurrenskraft

Kompetensförsörjning:

- Utveckla färdigheter för smart specialisering

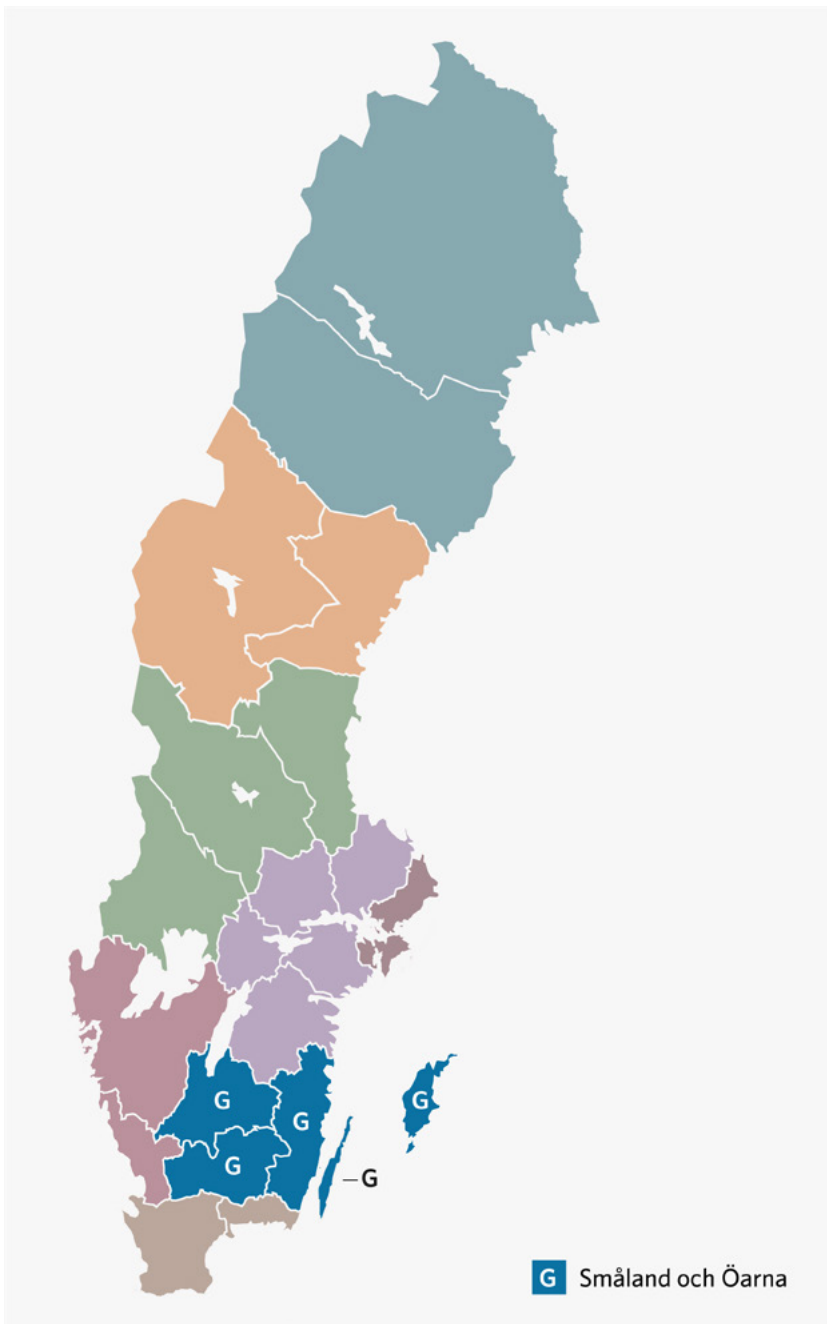
2. Ett grönare Europa

Miljö och klimat:

- Främja förnybar energi
- Främja cirkulär ekonomi

Läs mer: <https://tillvaxtverket.se/eu-program/vara-eu-program/vastsverige.html>.

Figur 8: Programområde ERUF gällande Småland och Öarna

Programmet för Småland och Öarna – Jönköping, Kronoberg, Kalmar och Gotland

60,6 miljoner euro (685 miljoner SEK enligt växelkurs januari 2023).

1. Ett smartare Europa

Forskning och innovation

- Stärk forskning och innovation

Digitalisering och bredband

- Säkra nyttan av digitalisering

Företag och näringsliv

- Stärk små och medelstora företags tillväxt och konkurrenskraft

Kompetensförsörjning

- Utveckla färdigheter för smart specialisering

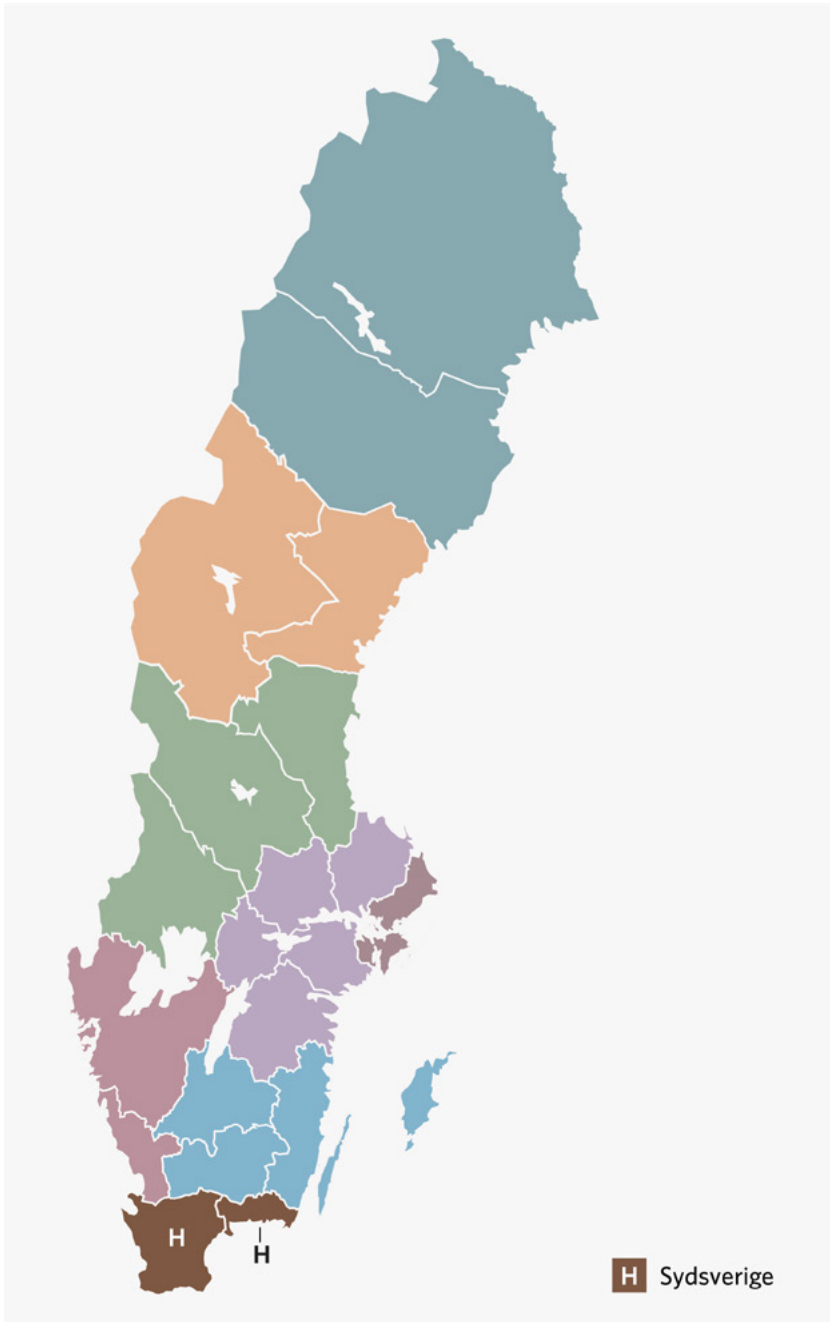
2. Ett grönare Europa

Miljö och klimat

- Främja energieffektivitet
- Utveckla smarta energisystem
- Främja cirkulär ekonomi

Läs mer: <https://tillvaxtverket.se/eu-program/vara-eu-program/smaland-och-oarna.html>.

Figur 9: Programområde ERUF gällande Sydsverige

Programmet för Skåne och Blekinge

54 miljoner euro (605 miljoner SEK enligt växelkurs januari 2023).

1. Ett smartare Europa

Forskning och innovation

- Stärk forskning och innovation

Företag och näringsliv

- Stärk små och medelstora företags tillväxt och konkurrenskraft

Kompetensförsörjning

- Utveckla färdigheter för smart specialisering

2. Ett grönare Europa

Miljö och klimat

- Främja energieffektivitet
- Främja förnybar energi
- Främja cirkulär ekonomi

Läs mer: <https://tillvaxtverket.se/eu-program/vara-eu-program/skane-blekinge.html>.

Det nationella regionalfondsprogrammet

Det nationella regionalfondsprogrammet ska komplettera de insatser som görs inom de åtta regionalfondsprogrammen genom att möjliggöra satsningar som är önskvärda, men svåra att genomföra inom ramen för de regionalfondsprogrammen.

Det nationella regionalfondsprogrammet (finansierat av ERUF) tar sin utgångspunkt i Agenda 2030. Programmet ska bidra i omställningen till en hållbar utveckling och stärka näringslivets konkurrenskraft i hela landet. Centralt för programmet är olika aktörers delaktighet och engagemang på nationell, regional och lokal nivå.

Programmet omfattar 122 miljoner euro (1,4 miljarder SEK enligt växelkurs januari 2023) och stöder insatser inom tre delområden:

- › Förstärkt samarbete mellan nationell, och regional nivå i alla delar av landet
- › Fond för klimatomställning
- › Hållbar urban utveckling

Samarbete mellan nationell, och regional nivå i alla delar av landet

Det långsiktiga målet med att stärka samarbetet i alla delar av landet är ett hållbart och konkurrenskraftigt Sverige. Det ska ske genom att stärka samarbetet mellan regioner samt mellan nationell och regional nivå. Programmet ska inom denna del bidra till önskade resultat:

- › Ett mer samordnat och effektivt system för innovation och digitalisering för en hållbar utveckling.
- › Förmåga att dra nytta av de möjligheter som innovation och digitalisering kan ge.
- › Ökat nyttjande av resurser och kompetens genom effektivare flernivåsamverkan.

Insatser inom den här delen av programmet genomförs inom målet för Ett smartare Europa och specifik målet Forskning och utveckling.

Fond för klimatomställning

Fonden är ett nationellt finansieringsinstrument i form av riskkapital. Den ska finansiera små och medelstora företag med väsentliga bidrag och i linje med målet om nettonollutsläpp 2045.

Programmet ska genom insatser inom kapitalförsörjning bidra till:

- › Väsentliga bidrag till klimatomställning i linje med nettonollutsläpp 2045.
- › Ökade volymer tillgänglig finansiering för små och medelstora företag som bidrar till klimatomställning.
- › Utveckling och spridning av teknik, affärer, affärsmodeller, processer, tjänster eller varor som bidrar till klimatomställning.

Insatser inom den här delen av programmet genomförs inom Ett smartare Europa och specifikt målet att stärka små och medelstora företags tillväxt och konkurrenskraft.

Hållbar urban utveckling

Hållbar urban utveckling består av tre prioriteringar:

- › Stärka innovations- och utvecklingskapaciteten samt lärandet i och mellan städer.
- › Öka takten i omställningen genom implementering, uppskalning av hållbara lösningar i städer.
- › Hållbar mobilitet .

Åtta procent av Sveriges regionalfondsmedel, cirka 67 miljoner euro är avsatt till hållbar urban utveckling. Insatser ska genomföras inom ramen för geografiskt avgränsade strategier i städer, stadsregioner eller städer i nätverk.

Övergången till hållbara städer behöver anpassas och drivas lokalt. Företag, medborgare, universitet och högskolor, ideell- och offentlig sektor behöver vara med och tillsammans bidra i omställningen till en hållbar utveckling. I städer möts en mängd frågor som resulterar i en hög grad av komplexitet. Det finns därför ett stort behov av att samordna processer och regelverk och skapa förutsättningar för integrerade arbetssätt som bemöter utmaningar med att uppnå rättvisa, gröna och produktiva städer. Städerna och stadsområdets planering, bebyggelse och nyttjande bidrar till den globala klimatförändringen.

Insatserna som finansieras inom hållbar urban utveckling ska bidra till:

- › Att hantera alltmer komplexa utmaningar genom att stärka utvecklings- och innovationskapaciteten i städer.
- › Att påskynda omställningen till hållbara städer genom implementering och uppskalning av hållbara lösningar.
- › Ny kunskap, innovationer och arbetssätt ska ge avtryck i stadsmiljön och framgångsrika lösningar ska testas i större skala.

Insatser inom den här delen av programmet genomförs inom båda målen: Ett smartare Europa och Ett grönare Europa.

Vem kan söka?

Den som söker stöd ska vara en juridisk person, privat eller offentligrättslig, ha tillräcklig kapacitet för att genomföra projektet och god likviditet. Observera att kraven kan se olika ut beroende på aktuell utlysning.

Exempel på offentligrättslig juridisk person är universitet och högskolor, regioner, kommuner eller statliga myndigheter.

Exempel på privat juridisk person är aktiebolag, ideella och ekonomiska föreningar.

För aktörer som bedriver ekonomisk verksamhet och gynnas av stöd finns begränsningar. Vad det avser och vilka begränsningarna är framgår av reglerna om statsstöd.

Privatpersoner kan inte ansöka om stöd för att genomföra ett projekt.

EU-stöd

EU-stödet finansierar max 40 procent av kostnaderna i projekten. Medfinansiering kan vara både offentlig och privat.

Utlysningar

Aktuella utlysningar finns på Tillväxtverkets webbplats

<https://tillvaxtverket.se/tillvaxtverket/sokfinansiering.1133.html>.

Ansökan ställs till Tillväxtverket.

Förvaltande myndighet

Tillväxtverket är förvaltande myndighet för regionalfondsprogrammen i Sverige.

Mer information: <https://tillvaxtverket.se/eu-program/vara-eu-program/nationella-regionalfondsprogrammet.html>.

2.2 Fonden för en rättvis omställning

Fonden för en rättvis omställning (FRO) fokuserar på de industrier och regioner som har störst koldioxidutsläpp i landet. Utöver detta ska fonden även tackla de socioekonomiska utmaningarna som följer av en omställning. Medlen ska användas till investeringar i ny klimatsmart och resurseffektiv teknik i särskilt utpekade regioner, industrierna och dess värdekedjor. Fonden är finansierad ur Regionala utveckligfonden och kompletterar andra EU-program och nationella initiativ inom klimatområdet. Sverige får 156 miljoner euro från EU-fonden, som ska matchas med nationell medfinansiering.

Målet är att göra det möjligt för regioner och människor att hantera de sociala, sysselsättningsrelaterade, ekonomiska och miljömässiga konsekvenserna av omställningen. Detta ska gå i riktning mot EU:s energi- och klimatmål för 2030 och en klimatneutral ekonomi i senast 2050, med utgångspunkt i Parisavtalet.

Fonden prioriterar följande geografier och särskilda målgrupper:

- › Stålintustrins omställning i Norrbotten
- › Metallindustrins omställning i Västerbotten
- › Mineralindustrins omställning på Gotland

Vem kan söka?

Målgrupperna är i alla tre regioner dels utpekade industrianläggning med höga koldioxidutsläpp inom ovannämnda industrier, dels forskare inom områden som berör industriernas utmaningar kopplat till klimatomställning. I Norrbottens och Västerbottens omställningsplaner är målgrupper även företag i industriernas värdekedjor och utbildningsaktörer som kan tillhandahålla kompetensutvecklande åtgärder till företag i värdekedjorna. I Gotlands omställningsplan är även Gotlands elnät en målgrupp, då en del av planen innebär att rusta upp elnätet.

Projekten kan vara kompetensutvecklingsprojekt riktade till värdekedjan inom stål- och metallindustrin, med utbildningsinsatser till anställda, forskningsprojekt eller FoU-samarbetsprojekt med företag. Det kommer även vara möjligt att finansiera teknikprojekt (investeringar) i industrianläggningar och Gotlands elnät.

EU-stöd

Projekten kan få max 50 procent i EU-stöd. I vissa fall kan Tillväxtverket även medfinansiera upp till 40 procent med nationella medel. Möjligheten till det påverkas främst av om projektet innebär statsstöd eller inte. Projekten behöver alltså hitta 10–50-procentig medfinansiering.

Utlysningar

Varje utlysning har en anvisning gällande total budget per utlysning. Utöver detta har vi inte någon begränsning gällande budget. Tillväxtverket uppmuntrar dialog för att testa projektidéer.

Utlysningar publiceras på webbsidan.

Förvaltande myndighet

Tillväxtverket.

Mer information: <https://tillvaxtverket.se/tillvaxtverket/sokfinansiering/omvaraolikastod/eufinansieratstod/fondenforenratervisomstallning.1909.html>.

2.3 Europeiska socialfonden plus

Europeiska socialfonden plus (ESF+) är EU:s viktigaste verktyg för att skapa fler och bättre jobb i Europa. Socialfonden ska bidra till en väl fungerande arbetsmarknad och en varaktigt ökad sysselsättning på lång sikt. Huvudmålet är att minska skillnader i välstånd och levnadsstandard mellan EU:s medlemsländer.

I Sverige finns idag alltför många människor utanför arbetsmarknaden. För att främja kompetensutveckling och motverka utanförskap fokuserar Socialfonden på fem programområden:

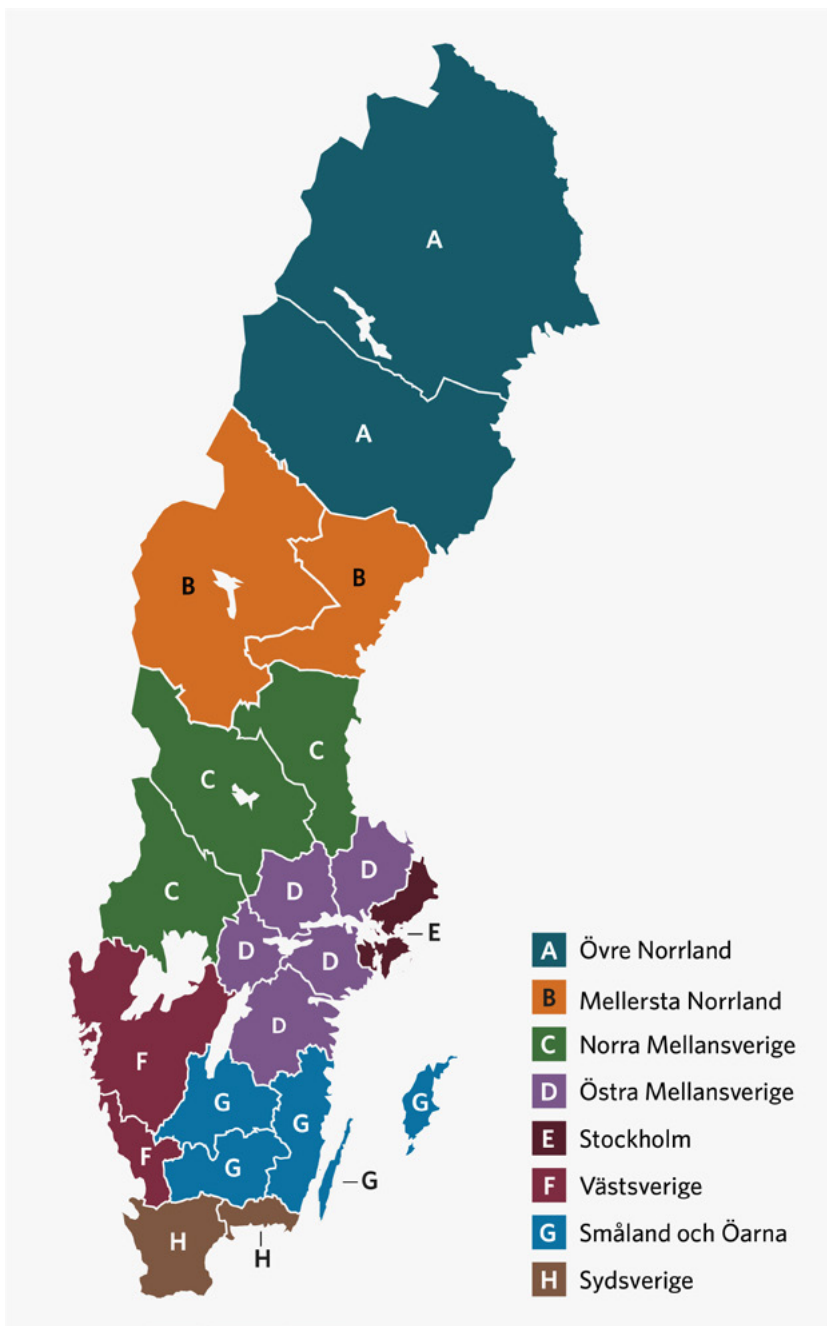
- › Öka möjligheten för ett inkluderande och hållbart arbetsliv för alla.
- › Öka övergångarna till arbete.
- › Minska risken för ekonomisk utsatthet.
- › Öka kapaciteten i den glesbygden.
- › Sociala innovationer.

För programperioden 2021–2027 har Sverige tilldelats 6,57 miljarder kronor för ESF+. Det tillkommer 1,5 miljarder kronor från svenska staten som medfinansiering via anslag. Totalt stöd till projekten för Europeiska socialfonden plus i Sverige uppgår till 8,07 miljarder kronor.

Projekten ska själva bidra med nationell medfinansiering om cirka 7,05 miljarder kronor som kan vara både offentliga och privata medel.

Programmet genomförs i åtta geografiska regioner. För varje region finns en handlingsplan. Dessutom finns en handlingsplan på nationell nivå.

Figur 10: Programområden ESF+

De inledningsvis presenterade fem programområdena hanteras enligt följande på regional och nationell nivå:

Öka möjligheterna till ett inkluderande och hållbart arbetsliv för alla

Detta programområde har tilldelats den största andelen medel. Programområdet omfattas av samtliga åtta regioner samt på nationell nivå. Insatser kommer ges där behoven är som störst. Dessa områden är:

- › Ekonomisk utsatthet
- › Etablering på arbetsmarknaden
- › Återinträde på arbetsmarknaden
- › Instabil ställning på arbetsmarknaden
- › Stabil ställning på arbetsmarknaden

Inom detta programområde kommer det vara möjligt att genomföra insatser riktade till samtliga tematiska målområden. Det kan handla om insatser direkt riktade till individen, att bygga strukturer och samverka samt förändra könssegregerade yrkesval. Gemensamt för satsningarna är att de ska bidra till ett inkluderande och hållbart arbetsliv för alla.

Öka möjligheten till arbete

Programområdet riktar sig till individer som står utanför arbetsmarknaden samt är inskrivna på Arbetsförmedlingen. Programområdets syfte är att bidra till att öka övergångarna till arbete och studier hos inskrivna på Arbetsförmedlingen. Insatserna som erbjuds ska syfta till att matcha deltagare mot arbete eller studier. Det kan också handla om att utifrån individens förutsättningar och behov hjälpa deltagaren överkomma utmaningar och hinder inför ett arbete eller utbildning.

Finansiering kommer endast kunna sökas av Arbetsförmedlingen och ingår inte i den nationella eller de regionala handlingsplanerna.

Minska risken för ekonomisk utsatthet

Inom detta programområde är stödet riktat till insatser för social inkludering i syfte att stödja individer som är ekonomisk utsatta inom definitionen av relativ fattigdom. EU:s definition av relativ fattigdom innebär att en person har en inkomst efter skatt som underskrider 60 procent av landets medianinkomst. Egenförsörjning står i fokus inom programområdet och medför att insatser till ekonomiskt utsatta individer riktas till insatser för arbete, studier och för att närma sig ett arbete.

Merparten av insatser riktas till att motverka risken för och mildra konsekvenserna av barnfattigdom och syfta till att ge barn förutsättningar för en meningsfull fritid och trygg skolgång och därmed öka deras möjligheter till social gemenskap, samtidigt som risken för skolavhopp minskar.

Programområdet kommer att hanteras på nationell nivå och ingår i den nationella handlingsplanen.

Öka kapaciteten i den glesa geografien

Detta programområde omfattar de glesbefolkade regionerna Övre Norrland och Mellersta Norrland. Dessa regioner står inför utmaningar som är kopplade till bland annat stora avstånd med få möjligheter till kollektivt resande, en låg befolkningstäthet och en åldrande befolkning. Utmaningarna förstärks även många gånger då de behöver hanteras i kombination med små och många gånger isolerade lokala eller regionala arbetsmarknader samt små organisationer och kommuner med förhållandevis låg genomförandekapacitet.

Insatser inom programområdet ska bland annat syfta till att stärka kapaciteten hos aktörer när det gäller utvecklingsarbete, utveckla analys och prognos av kompetensbehov lokalt och regionalt och kan även utgöras av ramprojekt som håller samman ett flertal mindre insatser.

Programområdet ingår i den regionala handlingsplanen i de båda aktuella regionerna.

Social innovation

Programområdet ska möjliggöra för nyskapande och effektivare lösningar för att möta utmaningar och behov inom exempelvis social inkludering, arbetsmarknad, utbildning eller kapacitetsuppbyggnad. Insatser inom området kan med fördel genomföras i partnerskap mellan aktörer inom den idéburna, privata eller offentliga sektorn.

Samverkan kommer att vara prioriterad inom programområdet då enskilda aktörer inom offentlig, privat eller idéburen sektor inte besitter den samlade kunskapen eller de resurser som krävs för att ensamma svara upp med de lösningar som behövs.

Insatser kan bidra till metodutveckling, samarbete över gränser och nya tankesätt. Det kan också röra sig om effektivisering och insatser som genom strategisk påverkan ämnar utveckla rådande strukturer och regelverk. Insatserna ska syfta till att med innovativa angreppssätt leverera samhällstjänster med hög kvalitet och effektivitet.

Programområdet kommer att tilldelas på nationell nivå och ingå i den nationella handlingsplanen.

EU-stöd

Hur stor andel av kostnaderna som projekten ska medfinansiera varierar mellan olika utlysningar. Medfinansieringsgraderna är fastställda för varje specifikt programområde.

- Inom programområde A finansierar ESF+ och de statliga anslagen 54 procent av kostnaderna. Medfinansieringen ska täcka resterande 46 procent. (Region Norra Mellansverige är klassad som en övergångsregion och där finansierar ESF+ och de statliga anslagen 60 procent av kostnaderna. Medfinansieringen ska täcka resterande 40 procent).
- Inom programområde B finansierar ESF+ och de statliga anslagen 40 procent av kostnaderna. Medfinansieringen ska täcka resterande 60 procent.
- Programområde C har full finansiering från ESF+ och de statliga anslagen. Här krävs därför ingen medfinansiering.
- Inom programområde D finansierar ESF+ och de statliga anslagen 45 procent av kostnaderna. Medfinansieringen ska täcka resterande 55 procent.
- Inom programområde E finansierar ESF+ och de statliga anslagen 95 procent av kostnaderna. Medfinansieringen ska täcka resterande 5 procent.

Utlisningar

Aktuella ansökningsomgångar finns på Svenska ESF-rådets hemsida. Ansökan ställs till ESF-rådet.

Förvaltande myndighet

Svenska ESF-rådet är förvaltande myndighet för socialfonden i Sverige.

Mer information: www.esf.se.

2.4 Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling

Från och med 2023 förnyas jordbrukspolitiken i Sverige och resten av EU. EU:s nya gemensamma jordbrukspolitik (CAP) har fokus på miljö och hållbarhet och att det ska finnas konkurrenskraftiga företag som kan se till att det finns mat på borden.

Varje land i EU ska ta fram en så kallad strategisk plan som beskriver landets jordbrukspolitik under åren 2023–2027. I den strategiska planen står det till exempel vilka mål som ska uppnås och till vad stöd och ersättningar kan ges till.

De så kallade projekt- och investeringsstöden samt stöden inom Leader är en del av den strategiska planen för EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Syftet är att öka konkurrenskraften och hållbarheten i svenskt jordbruk, bidra till levande landsbygder samt underlätta för unga lantbrukare att ta över eller starta lantbruksföretag.

Den strategiska planen för EU:s gemensamma jordbrukspolitik 2023–2027 omfattar totalt 60 miljarder kronor. EU står för 45 miljarder kronor och Sverige för 15 miljarder kronor. Projekt- och investeringsstöd samt stöd till Leader står för cirka 8,5 miljarder kronor av dessa. Den strategiska planen har tre mål som alla medlemsländer i EU ska arbeta utifrån:

- Främja en smart, konkurrenskraftig, motståndskraftig och diversifierad jordbrukssektor som garanterar livsmedelsförsörjningen.
- Stödja miljövärd och klimatåtgärder och bidra till EU:s mål om miljö- och klimat.
- Förbättra den socioekonomiska strukturen i landsbygdsområden.

Exempelvis omfattar projekt- och investeringsstöden i den strategiska planen:

- › **Startstöd för unga lantbrukare**, för att underlätta för unga att starta eller ta över lantbruksföretag.
- › **Investeringsstöd för vattenvård och miljö**, för att trygga tillgången på vatten i ett förändrat klimat, förbättrar vattenkvaliteten, minska näringsförluster och öka den biologiska mångfalden.
- › **Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft**, genom att exempelvis bygga nya djurstall eller växthus, anlägga energiskog eller diversifiera företaget mot andra verksamheter än jordbruk så kan svenska lantbruksföretag bli mer konkurrenskraftiga.
- › **Projektstöd till innovationer**, genom att hitta nya innovativa lösningar på gemensamma utmaningar kan vi skapa bättre kopplingar mellan forskningsresultat, ny teknik och praktiskt arbete inom jordbruk, trädgård och rennäring.
- › **Stöd till Leader**, utvecklar den egna landsbygden utifrån lokala förutsättningar genom en modell där privat, ideell och offentlig sektor samverkar på lokal nivå.

Flera projekt- och investeringsstöd finns kvar sedan tidigare, andra är helt nya. För att veta om det finns pengar kvar att söka i de ”gamla” stöden är det viktigt att kontakta den myndighet som handlägger stödet. När det gäller projektstöd inom Leader kan det lokala leaderområdet ge information om hur mycket pengar som finns att söka.

Förvaltande myndighet
Jordbruksverket.

Mer information: www.jordbruksverket.se/stod/programmen-som-finansierar-stoden/strategiska-planen--for-eus-jordbrukspolitik.

2.5 Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden

Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF) ska främja ett miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbart fiske och vattenbruk i Sverige.

Sverige vad pengarna ska främja, vilka mål vi ska uppnå och vilka stöd som ska finnas. Vattenbruket, det småskaliga kustnära fisket och miljön står i fokus.

Stöden i havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet finansieras både av pengar från Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden och av nationella pengar. För programmet har Sverige en budget på cirka 2,15 miljarder kronor att fördela i stöd för att främja ett hållbart fiske och vattenbruk.

Stöden i programmet riktar sig mot specifika mål som har satts upp gemensamt i EU för att stödja genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken. Stöden ska också bidra till målen i EU:s strategier Den gröna given, Från jord till bord, och till målen i den svenska livsmedelsstrategin.

Havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet ska skapa mervärden för samhället och stimulera utveckling mot mer ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbara och konkurrenskraftiga företag inom fiske, vattenbruk och beredning. Programmet ska också bidra till biologisk mångfald och hållbar förvaltning av haven.

I arbetet med stöden har Sverige arbetat utifrån några vägledande principer:

- › Mer fokuserat och färre antal stöd
- › Stöden ska komplettera varandra och inte överlappa
- › Fokus på småskaligt, kustnära fiske och vattenbruk
- › Miljöfokus
- › Hantering av exceptionella kriser
- › Livsmedelstrygghet och ökat värde på produkter

En mängd olika stöd är sorterade under nedan rubriker:

- › Hållbart fiske
- › Hållbara vattenbruk
- › Miljöåtgärder
- › Certifiering, diversifiering, förädling och ökat mervärde
- › Kontroll, tillsyn och datainsamling

Vem kan söka?

Stöden i programmet kan sökas av till exempel yrkesfiskare, vattenbruksföretag, universitet, branschorganisationer och myndigheter.

Förvaltande myndighet

Statens jordbruksverk.

Mer information: www.jordbruksverket.se/stod/programmen-som-finansierar-stoden/havs--fiskeri--och-vattenbruksprogrammet.

2.6 Europeiskt territoriellt samarbete - Interreg

Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) finansierar även det Europeiska territoriella samarbetet, de så kallade Interreg-programmen, som ska främja en ökad integration och samarbete över nationsgränser mellan regioner i olika länder. Syftet är att uppmuntra städer och regioner från olika medlemsstater att arbeta tillsammans och lära av varandra genom gemensamma program, projekt och nätverk. Samarbete kan även ske mellan regioner inom ramen för makroregionala strategier och havsområdesstrategier såsom till exempel kring Östersjön.

Interreg-programmen har för perioden 2021–2027 en finansiering på 8 miljarder euro (90 miljarder SEK enligt växelkurs januari 2023).

Interreg ska, precis som övriga fonder inom sammanhållningspolitiken, bidra till de fem målen för EU:s investeringar 2021–2027:

- › Ett smartare Europa
- › Ett grönare Europa
- › Ett mer sammanlänkat Europa genom bättre mobilitet
- › Ett mer socialt Europa
- › Ett Europa närmare medborgarna

Utöver dessa finns det även två Interreg-specifika mål:

- › **Bättre samarbetsstyrning** genom åtgärder som ska förbättra den institutionella kapaciteten hos myndigheter, effektivisera den offentliga förvaltningen, få bort gränshinder samt bygga upp ömsesidigt förtroende mellan människor.
- › **Ett tryggare och säkrare Europa** genom externa åtgärder, i synnerhet som rör gränspassage, rörlighet över gränser och migrationshantering, inklusive skydd av migranter.

Det finns även bestämmelser om en tematisk koncentration gällande politiska mål enligt följande:

- › Det är en skyldighet för programmen att stödja åtgärder som bidrar till att förverkliga den europeiska gröna given. Samtliga Interreg-program måste således innehålla insatser inom Ett grönare, koldioxidsfritt EU.
- › För gränsöverskridande program längs inre landgräns måste de även ha insatser inom Ett mer socialt EU.

Programgeografier

Sverige deltar i 12 program:

- › **Fem gränsregionala program:** Öresund-Kattegat-Skagerrak, Sverige-Norge, Aurora, Central Baltic och South Baltic
- › **Tre transnationella program:** Östersjöprogrammet, Nordsjöprogrammet och Norra Periferin och Arktis,
- › **Fyra interregionala program som omfattar hela EU:** ESPON, INTERACT, Interreg Europe och URBACT.

Mer information: <https://eufonder.se/interreg.html>.

2.6.1. Gränsregionala programmet Öresund-Kattegat-Skagerrak

Programmet Öresund-Kattegat-Skagerrak har till uppgift att ge stöd till samarbetsprojekt som ger möjlighet för svenskar, norrmän och danskar att tillsammans lösa gemensamma samhällsutmaningar i programområdet i Sverige, Danmark och Norge.

Programmet ger stöd till projekt inom fyra insatsområden:

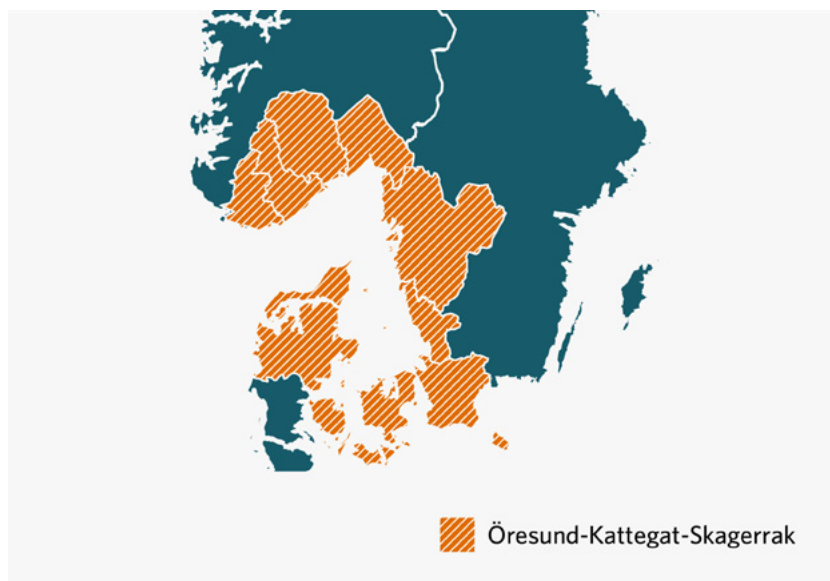
- › **Innovation och entreprenörskap:** Insatsområdets tyngdpunkt ligger på innovation med en tydlig inriktning mot företag. Visionen är att Öresund-Kattegat-Skagerrak år 2030 ska kännetecknas av starka forskningsmiljöer, innovativa företag och hög nivå av digitalisering och uppkoppling.
- › **Grön omställning:** Omfattar aktiviteter som främjar användningen av förnybar energi, övergången till en cirkulär ekonomi och som förebygger och hanterar de klimatutmaningar Öresund-Kattegat-Skagerrak står inför.
- › **Transport och mobilitet:** Insatsområdet ska bidra till att Öresund-Kattegat-Skagerrak blir mer sammanbundet, hållbart, konkurrenskraftigt och attraktivt.
- › **Gränslös arbetsmarknad:** Omfattar aktiviteter som ska utveckla den gränsöverskridande arbetsmarknaden i Öresund-Kattegat-Skagerrak.

Berörda geografiska områden

För att kunna ansöka om projektstöd behöver organisationen samarbeta med minst en annan organisation i ett av grannländerna – Danmark, Norge eller Sverige.

Skåne, Halland och Västra Götaland är de svenska län som ingår i programmet. Från Danmark ingår Nordjylland, Midtjylland, Sjælland och Hovedstaden. Från Norge delar Viken, Oslo, Vestfold og Telemark, Agder.

Figur 11: Öresund-Kattegat-Skagerrak

Vem kan söka?

Exempel på offentliga aktörer är universitet och högskolor, regioner, kommuner och statliga myndigheter. Exempel på privata aktörer är aktiebolag eller ideella och ekonomiska föreningar. Enskilda näringsidkare och privatpersoner kan dock inte ansöka om finansiering från Interreg.

EU-stöd

Projekt kan få upp till 60 procent av totalkostnaderna finansierade av Interreg Öresund-Kattegat-Skagerrak. För norska aktörer är finansieringsgraden 50 procent. Resterande del finansierar projektets partner själva.

Utlysningar

Aktuella utlysningar annonseras på programmets webbplats.

Förvaltande myndighet

Tillväxtverket är förvaltande myndighet. Programmet har också två sekretariat, ett i Göteborg för Kattegatt-Skagerrak och ett i Köpenhamn för Öresund. Kontaktuppgifter finns på programmets hemsida:

Mer information: www.interreg-oks.eu.

2.6.2 Gränsregionala programmet Sverige-Norge

Programmet Sverige-Norge syftar till att skapa möjligheter och förutsättningar att samarbeta utifrån hållbarhetsdimensionerna. Här ligger betoningen på den gröna omställningen, en cirkulär ekonomi och funktionella gränsregioner.

Programmet har fyra prioriteter

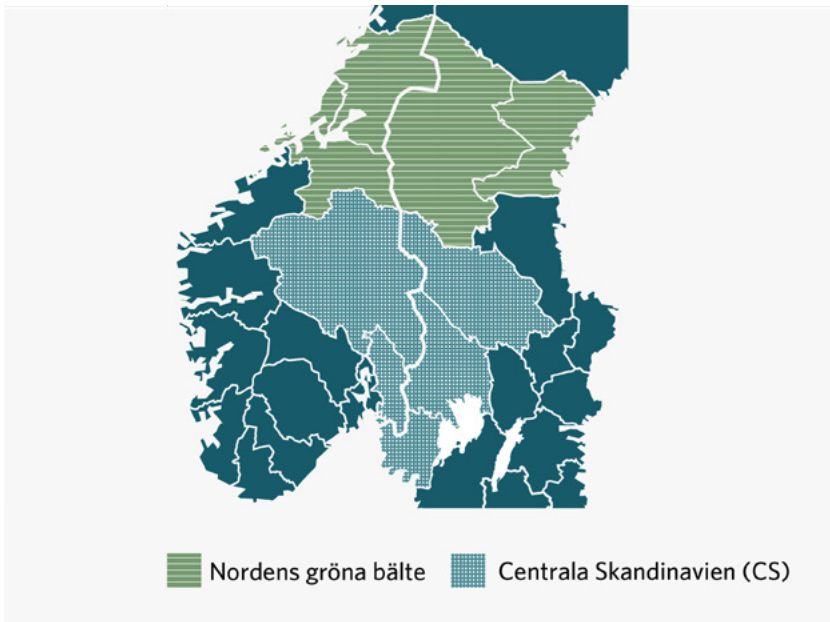
- › Ett smartare Europa (Innovativa miljöer och Små och medelstora företags hållbara tillväxt)
- › Ett grönare Europa (Klimatanpassning och Cirkulär ekonomi)
- › Ett mer socialt Europa (Hållbar arbetsmarknad, Utbildning och Hållbar kultur och turism)
- › Ett starkare Europa (Stärka det gränsöverskridande samarbetet)

Berörda geografiska områden

Programmet omfattar fem svenska regioner och programmet delas in i två delområden:

- › Nordens Gröna Bälte består av Jämtland-Härjedalens län, Västernorrlands län i Sverige samt Trøndelag fylke i Norge.
- › Centrala Skandinavien består av följande län i Sverige: Värmland, Dalarna och delar av Västra Götaland. I Norge ingår Innlandet fylkeskommune och delar av Viken fylkeskommune.

Figur 12: Sverige-Norge

Vem kan söka?

Det måste alltid finnas en svensk och en norsk sökande. Det kan vara institutioner, regioner, fylken och kommuner, offentliga organisationer, branschorganisationer och icke vinstdrivande föreningar.

Även mindre organisationer som representerar sociala grupper, civilsamhället, föreningar, klubbar, samt små- och medelstora företag uppmantras att delta genom att söka småskaliga projekt så det kallade "people-to-people" projekt som utgår från behov av lokalt gränsregionalt samarbete.

EU-stöd

På svensk sida finansierar Interreg Sverige-Norge projekt med 65 procent. På norsk sida finansieras projektet med 50 procent.

Medfinansiering kan ske med egen tid eller kontanta medel.

På svensk sida kan en extern medfinansiär endast bidra med kontanta medel. På norsk sida godkänns arbetstid från medfinansiärer.

Finansiering i kontanta medel kan komma från vilken organisation eller företag som helst. De behöver inte vara delaktiga i projektets verksamhet för att finansiera projektet.

Utlysningar

Aktuella utlysningar annonseras på programmets webbplats.

Förvaltande myndighet

Förvaltande myndighet och programsekretariat är placerade på Länsstyrelsen Jämtlands län i Östersund. Kontaktuppgifter finns på programmets webbplats.

Mer information: www.interreg-sverige-norge.com.

2.6.3 Gränsregionala programmet Interreg Aurora

Aurora är ett nytt Interreg-program som erbjuder möjligheter till gränsöverskridande samarbete i den nordligaste delen av Europa och Sápmi. Aurora har specifika gränsöverskridande medel tillsatta för att utveckla den samiska kulturen, näringslivet, forskningen och de samiska språken.

Aurora ska stödja utvecklingen inom fyra prioriterade områden:

- › Smart och hållbar tillväxt
- › Grön och hållbar omställning
- › Utbildning, kultur och hållbar turism
- › Bättre och mer hållbart gränsöverskridande samarbete

Aurora programmets målsättning är att stimulera gränsöverskridande samarbete och därigenom stärka programområdets konkurrenskraft, hållbarhet och attraktivitet genom social integration, digitalisering och grön omställning. Hållbar utveckling är ett övergripande mål. Klimatförändringar, grön omställning och hållbar användning av naturresurser står högt på agendan. Programmet är dessutom mycket inkluderande och ger plats för många olika typer av gränsöverskridande projekt och initiativ.

Berörda geografiska områden

Programmet omfattar fem svenska regioner och är indelat i två delområden: Aurora och Sápmi.¹

Delområde Aurora innefattar följande län/landskap/fylken:

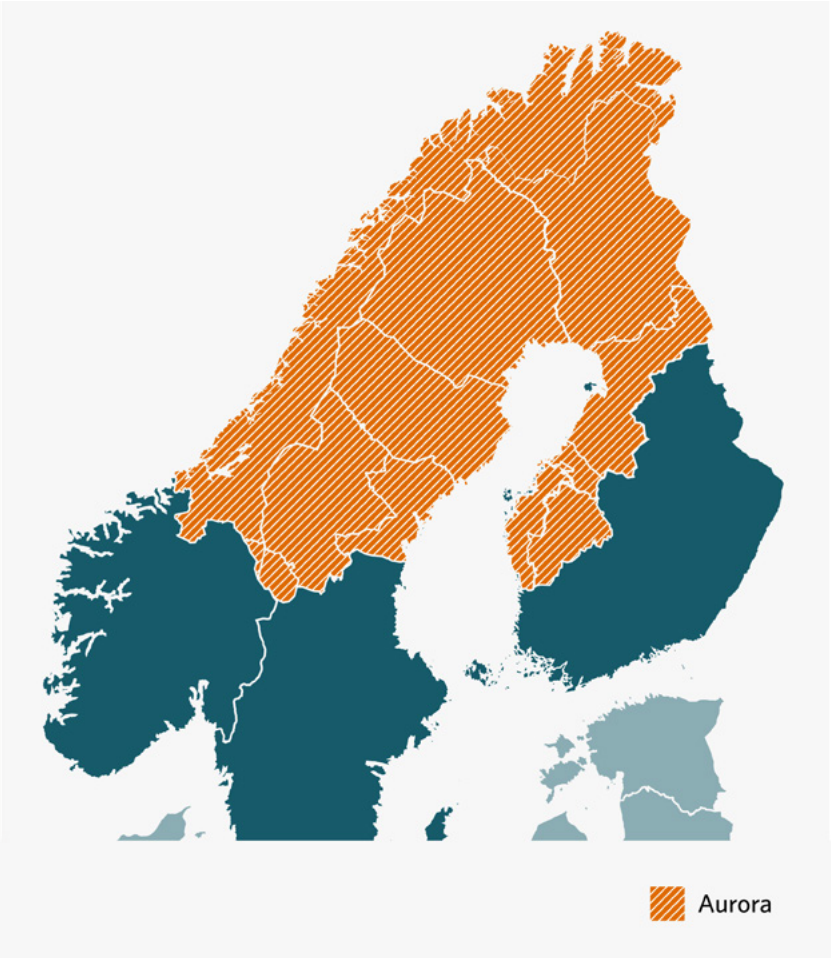
- › Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa, Österbotten/Pohjanmaa och Etelä-Pohjanmaa i Finland
- › Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland i Sverige
- › Troms og Finnmark och Nordland i Norge

Delområde Sápmi innefattar följande län/landskap/fylken:

- › Lappi, Pohjois-Pohjanmaa och Keski-Pohjanmaa i Finland
- › Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland, Jämtland och Idre Sameby i Dalarna i Sverige
- › Troms og Finnmark, Nordland, Trøndelag och Innlandet (Elgå Reinbeitedistrikt) i Norge

Not. 1 Den programgeografi som programmet Interreg Aurora omfattar när denna skrift publiceras kommer att utökas under programperioden med bland annat troligen två ytterligare finska regioner efter 1 januari 2024, men formellt beslut är ännu inte fattade.

Figur 13: Aurora

Vem kan söka?

Alla typer av organisationer kan söka stöd, offentliga såväl som privata. Enskilda näringsidkare och privatpersoner kan inte söka stöd.

EU-stöd

Aurora beviljar två typer av projekt:

- › **Small-scale project** som kan vara till exempel förstudier och mindre genomförandeprojekt på 6–12 månader. Ansökningar kan lämnas in fortlöpande.
- › **Regular project** som är av längre karaktär, mer av ordinarie natur. Ansökningar kan lämnas in under specifika utlysningar som arrangeras ungefär två gånger per år.

Stödnivå och projekttyper

Svenska och finska projektpartners kan få 65 procent i EU-stöd.

Norska projektpartners kan få 50 procent i EU-stöd.

Utlsynningar

Aktuella utlysningar annonseras på programmets webbplats.

Förvaltande myndighet

Förvaltande myndighet är Länsstyrelsen i Norrbottens län.

Mer information: www.interregaurora.eu.

2.6.4 Gränsregionala programmet Central Baltic

Programmet Central Baltic ska stödja åtgärder som främjar näringslivsutveckling för start-up sektorn och små- och medelstora företag, förbättringar av kust- och marinamiljön, ökar möjligheterna på arbetsmarknaden och tillgängligheten till offentlig service. Central Baltic omfattar delar av Sverige, Finland inklusive Åland, Estland och Lettland kring Östersjön.

Programmet fokuserar på finansiering för samarbetsprojekt under följande prioriterade områden:

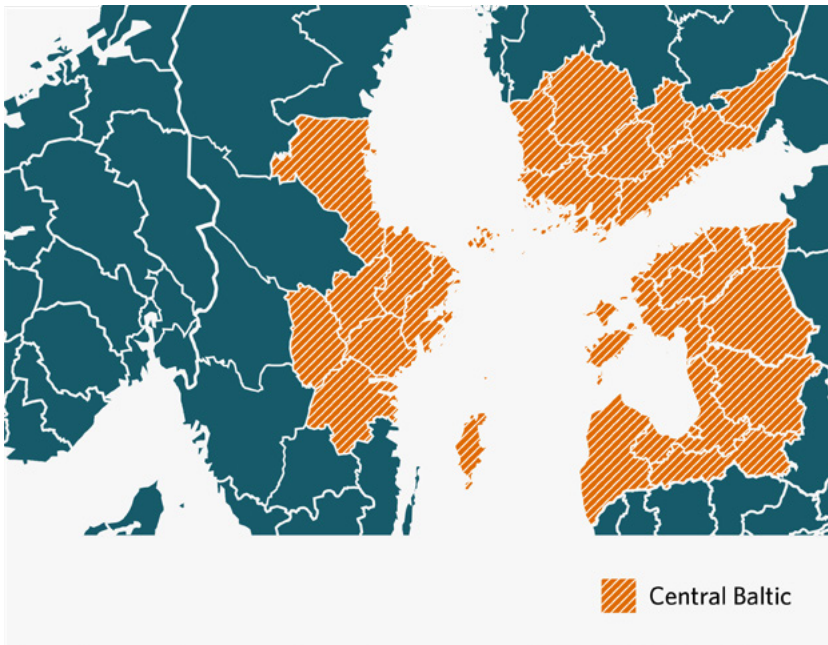
- › Ökad export för små och medelstora företag
- › Fler nya företag som skalas upp
- › Gemensamma lösningar för cirkulära ekonomi
- › Förbättrad kust- och marin miljö
- › Minskade koldioxidutsläpp
- › Förbättrade anställningsmöjligheter på arbetsmarknaden
- › Bättre offentliga tjänster och lösningar för medborgarna

Berörda geografiska områden

Totalt ingår 27 regioner i programmet. I Sverige är det länen Gotland, Gävleborg, Stockholm, Södermanland, Uppsala, Östergötland, Västernmanland och Örebro som ingår i programområdet.

Det geografiska området inkluderar kustregioner för samtliga deltagande länder, för vilka Östersjön utgör ett viktigt marint område. Programmet inkluderar även fyra storstads regioner runt huvudstäderna Stockholm, Helsingfors, Tallinn och Riga. I programmet ingår även områden som har utmaningar avseende tillgänglighet, ekonomiskt och socialt välstånd och som återfinns i mindre utvecklade perifera regioner, glest befolkade områden samt skärgårdar och öar.

Figur 14: Central Baltic

Vem kan söka?

Alla typer av organisationer kan söka stöd, offentliga såväl som privata. Enskilda näringsidkare och privatpersoner kan inte söka stöd. Projektpartners ska finnas med från minst två länder inom programområdet.

EU-stöd

EU-stödet anpassas efter nivån på budgeten på projektet.

Programmet erbjuder två typer av EU-stöd:

- › **Small projects:** projekt som syftar till att utveckla en projektidé relaterad till förbättrade möjligheter på arbetsmarknaden och förbättrad offentlig service. Denna typ av projekt är kortare och varar upp till 18 månader och är enklare till sin karaktär
- › **Regular project:** projekt som strövar efter att leverera innovativa miljöer för näringslivsutveckling, en förbättras miljö och som ska utveckla gränsöverskridande offentlig service för medborgarna. Projekten är längre (fleråriga) och genomgår en två-steps process i ansökningsförfarandet.

Oavsett typ av ovan projekt ska alla projekt uppvisa ett tydligt mervärde av det gränsöverskridande samarbetet för att lösa en gemensam utmaning.

Stödnivå och projekttyper

EU-stödet uppgår till 80 procent och medfinansiering från deltagande parter ska vara minst 20 procent.

Utlysningar

Aktuella utlysningar annonseras på programmets webbplats.

Förvaltande myndighet

Förvaltande myndighet och svensk kontaktpunkt Programsekretariatet är placerat i Åbo, Finland. Svensk kontaktpunkt finns på Region Östergötland och Region Stockholm.

Mer information: www.centralbaltic.eu.

2.6.5 Gränsregionala programmet South Baltic

South Baltic ska stärka en gemensam hållbar utveckling i södra Östersjöområdet. Fokus ligger på att utveckla den blå och gröna tillväxtpotentialen i regionen genom gränsöverskridande samarbete. Typiskt för programområdet är dess landsbygdskaraktär med stora grönområden, kustlandskap med sjöar och strömmar och det gemensamma innanhavet. Dessutom är det gemensamt för deltagande regioner med avsikten av storstäder. Programmet består av kustregionerna i södra Sverige, Danmark, Litauen, Tyskland och Polen.

Programmet har fyra tematiska prioriteringar

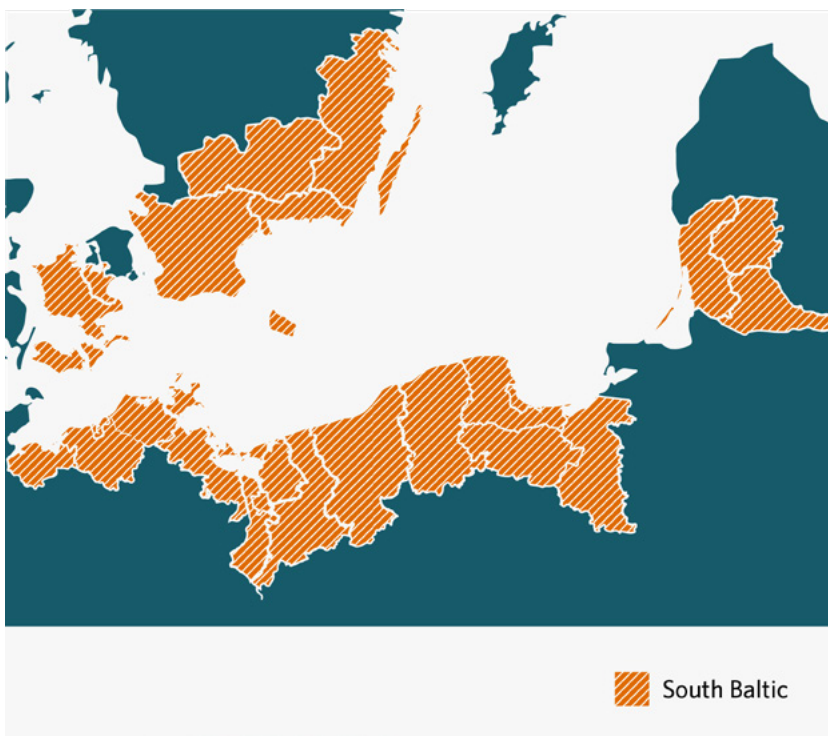
- › Innovativa South Baltic med fokus på digitalisering och internationalisering för SMF
- › Hållbara South Baltic med fokus på hållbar vattenanvändning, grön energiomställning och cirkulär ekonomi
- › Attraktiva South Baltic med fokus på hållbar besöksnäring och
- › Aktiva South Baltic med fokus på att förbättra möjligheterna till gränsregional samverkan.

Berörda geografiska områden

Programområdet består av kustregionerna i Sverige, Tyskland, Danmark, Litauen och Polen.

- › **Sverige:** Kalmar län, Blekinge län, Skåne län och Kronobergs län
- › **Tyskland:** Mecklenburg-Vorpommern: Nordwestmecklenburg, Rostock, Vorpommern-Rügen, Vorpommern-Greifswald and district-free city (kreisfreie Stadt): Rostock
- › **Danmark:** Bornholm och Region Själland
- › **Litauen:** Klaipėda, Tauragė and Telšiai
- › **Polen:** Miasto Szczecin, Szczeciński, Stargardzki, Koszaliński, Słupski, Starogardzki, Gdański, Trójmiejski and Elbląski.

Figur 15: South Baltic

Vem kan söka?

Offentliga organisationer, kommunala bolag, handelskammare, utbildnings och forskningssektorn, ideella sektorn, små- och medelstora företag och så vidare. Projektpartners ska finnas med från minst två länder inom programområdet.

EU-stöd

EU-stödet uppgår till 80 procent och medfinansiering från deltagande parter ska vara minst 20 procent.

Utlysningar

Aktuella utlysningar annonseras på programmets webbplats.

Förvaltande myndighet och svensk kontaktpunkt

Programsekretariatet är placerat i Gdansk, Polen. Svenska kontaktpunkter finns på Regionförbundet Kalmar län, Region Blekinge, Region Skåne och Region Kronoberg.

Mer information: www.southbaltic.eu.

2.6.6. Transnationella programmet Baltic Sea Region

Interreg Baltic Sea Region, även kallat Östersjöprogrammet, är ett transnationellt samarbetsprogram mellan länderna runt Östersjön. Programmets målsättning är att stärka territoriell utveckling och samarbete för att verka för en hållbar och innovativ Östersjöregion. Programmet har ett tydligt fokus på innovation och hållbarhet.

Programmet verkar för motståndskraftiga ekonomier och samhällen, hållbara vatten och stärkta blå näringar. Inom programmet eftersträvas också mer klimatneutrala samhällen genom att sätta

fokus på cirkulär ekonomi och ökad hållbarhet på energi- och transportområdet genom energiomställning och hållbar mobilitet. Programmet innehåller även ett stödsystem för till de organisationer som har ett utpekat ansvar som samordnare inom ramen för EU:s Östersjöstrategi.

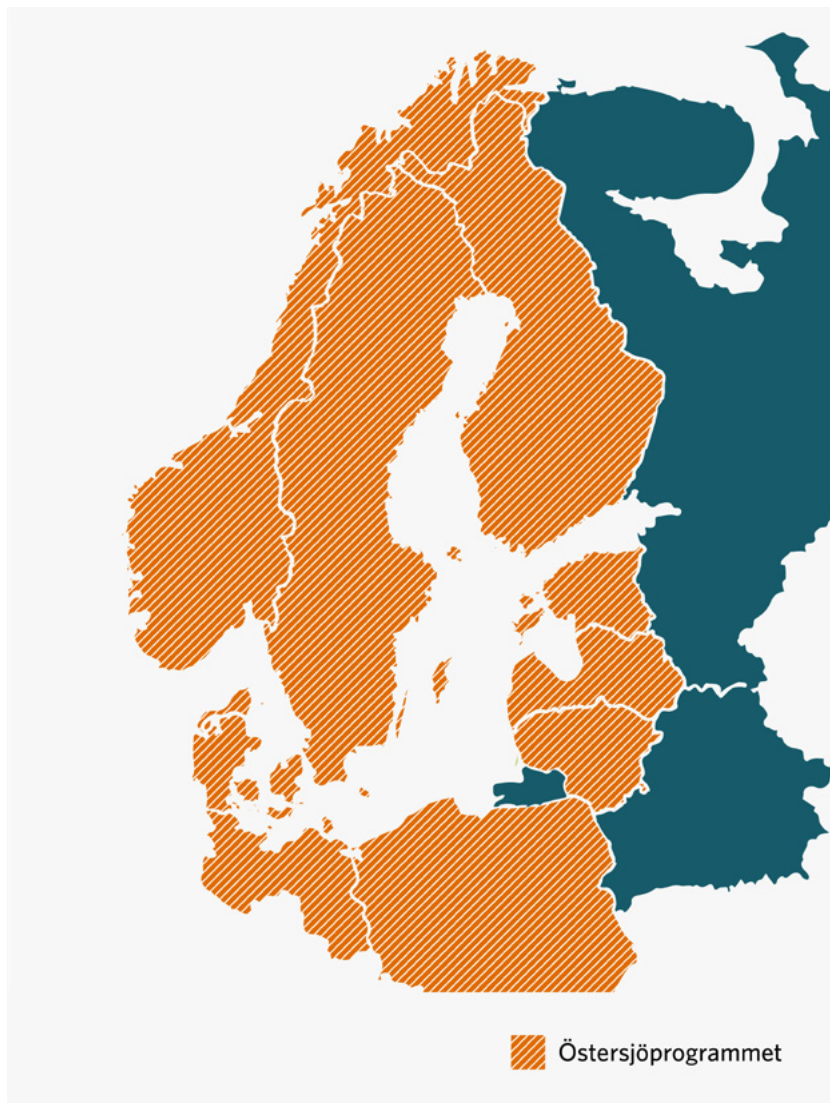
Östersjöprogrammet har fyra prioriterade insatsområden:

- › Innovativa samhällen
 - Motståndskraftiga ekonomier och samhällen
 - Behovsanpassade offentliga tjänster
- › Vattensmarta samhällen
 - Hållbar vattenförvaltning
 - Blå ekonomi
- › Klimatneutrala samhällen
 - Cirkulär ekonomi
 - Energiomställning
 - Smart och grön mobilitet
- › Samverkande förvaltning
 - Projektplattformar
 - Makroregional förvaltning

Berörda geografiska områden

Länderna runt Östersjön ingår i programmet - Sverige, Estland, Finland, Lettland, Litauen, Polen, Danmark och delar av norra Tyskland. Dessutom ingår delar av Norge.

Figur 16: Östersjöprogrammet

Vem kan söka?

Offentliga myndigheter på lokal, regional och nationell nivå, organisationer som ger stöd till företag, specialiserade organ samt infrastruktur- och tjänsteleverantörer. I programmet läggs tonvikt på medborgarnas deltagande genom icke-statliga organisationer. Företag uppmuntras att delta på ett direkt sätt, till exempel för att testa olika lösningar i praktiken. Lärosäten, forskningsinstitut och andra utbildningsaktörer har rätt att delta i gränsöverskridande samarbetsprojekt för att förse de huvudsakliga målgrupperna med ytterligare expertis och kompetens.

Varje projekt måste bestå av minst tre projektpartners från minst tre olika länder inom programområdet.

EU-stöd

För projekt inom insatsområdena Innovativa samhällen, Vattensmarta samhällen och Klimatneutrala samhällen uppgår EU-stödet uppgår till 80 procent (för projektpartners från EU:s medlemsstater) och medfinansiering från deltagande parter ska vara minst 20 procent.

Norska projektpartners kan få 50 procent i EU-stöd.

För projekt inom insatsområdet Samverkande förvaltning kan samtliga länder inom programmet erhålla upp till 80 procent stöd.

Projektpartners som finns utanför programområdet kan erhålla upp till 80 procentig finansiering.

Utlysningar

Information om utlysningar finns på Östersjöprogrammets webbplats.

Förvaltande myndighet och svensk kontaktpunkt

Programmets sekretariat är beläget i Rostock, Tyskland. Tillväxtverket samordnar det svenska deltagandet i EU:s strategi för Östersjöregionen. Kontaktuppgifter finns på programmets webbplats.

Mer information: www.interreg-baltic.eu.

2.6.7 Transnationella programmet North Sea Region

Interreg North Sea Region, även kallat Nordsjöprogrammet, är ett transnationellt samarbetsprogram för sju länder med målsättningen att göra Nordsjöregionen till en bättre region att bo och investera i. Programmets fokus ligger på förbättring av tillgänglighet, skapa hållbara transporter samt miljöutveckling.

Det finns fyra prioriterade insatsområden inom programmet:

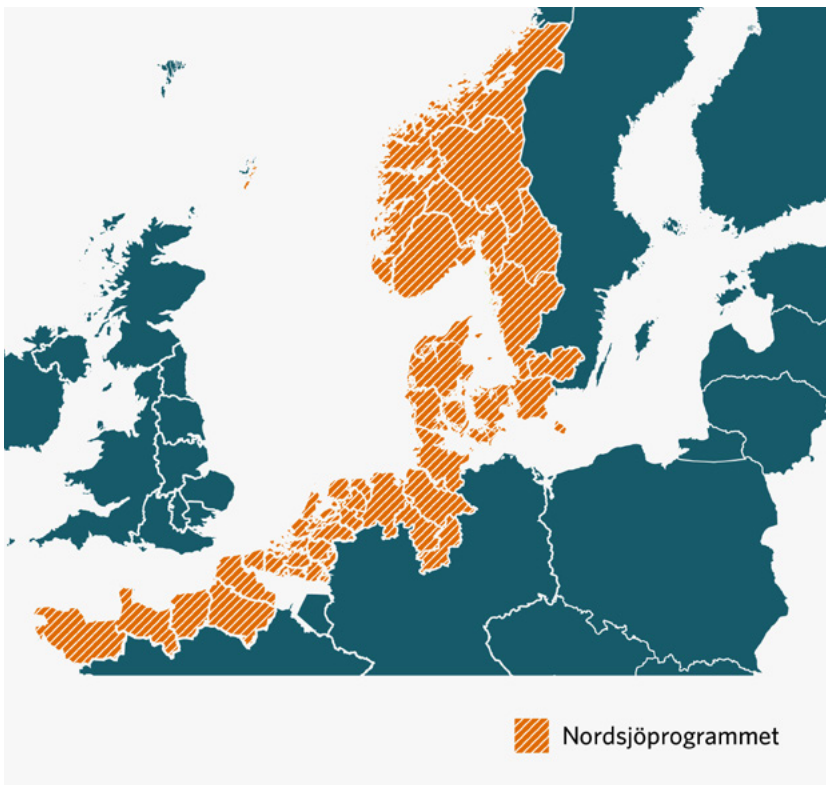
- ✧ **Robusta och smarta ekonomier**
 - utveckla och förbättra forsknings- och innovationskapaciteten och användningen av avancerad teknik
 - utveckla färdigheter för smart specialisering, industriell omställning och entreprenörskap
- ✧ **Gröna omställningar**
 - Främja energieffektivitet och minska utsläpp av växthusgaser
 - Främja förnybar energi
 - Främja smarta energisystem, lagring och nät
 - Främja övergången till cirkulär ekonomi
 - Främja multimodal rörlighet i städer

- › Klimatresiliens och motståndskraft
 - Klimattålig Nordsjöregion
 - Förstärka skyddet och bevarande av naturen, biologisk mångfald och grön infrastruktur, inklusive i tätorter och minska alla former av föroreningar
- › Bättre styrning och tillämpning i Nordsjöregionen

Berörda geografiska områden

Programmet omfattar sju länder helt eller delvis: Belgien, Danmark, Nederländerna, Norge, Frankrike, Sverige och Tyskland. I Sverige omfattas följande län: Värmland, Västra Götaland, Hallands Skåne och Kronoberg.

Figur 17: Nordsjöprogrammet

Vem kan söka?

Offentliga och privata aktörer såsom lokala och regionala organisationer, forskningsinstitut, små och medelstora företag i glesbygd, ideella organisationer. Varje projekt måste bestå av minst tre projektpartners från minst tre olika länder inom programområdet.

EU-stöd

EU-stödet anpassas efter nivån på budgeten på projektet.

Programmet erbjuder två typer av EU-stöd:

- **Small projects:** Denna typ av projekt har 3–7 samarbetspartners, en budget på max 500 000 euro och är relativt korta, varar upp till 18 månader, samt är enklare till sin karaktär
- **Regular project:** Projekten har vanligtvis 8–15 samarbetspartners, är längre (3–5 år) och en budget i spannet 2–6 miljoner euro.

Stödnivåer

EU-stödet uppgår till 60 procent och medfinansiering från deltagande parter är 40 procent.

Norska partners kan få 50 procent i nationellt norskt stöd.

Utlysningar

Information om utlysningar finns på programmets webbplats.

Förvaltande myndighet och svensk kontaktpunkt

Programsekretariatet är placerat i Viborg, Danmark. Svensk kontaktpunkt finns på Västra Götalandsregionen. Kontaktuppgifter finns på Nordsjöprogrammets webbplats.

Mer information: www.northsearegion.eu.

2.6.8 Transnationella programmet Northern Periphery och Arctic

Norra Periferin och Arktis (NPA) är ett transnationellt samarbetsprogram mellan de nordligaste delarna av Europa, Nordatlantiska territorier och europeiska Arktis. Programmet syftar till att främja hållbar utveckling i avlägsna och glest befolkade områden.

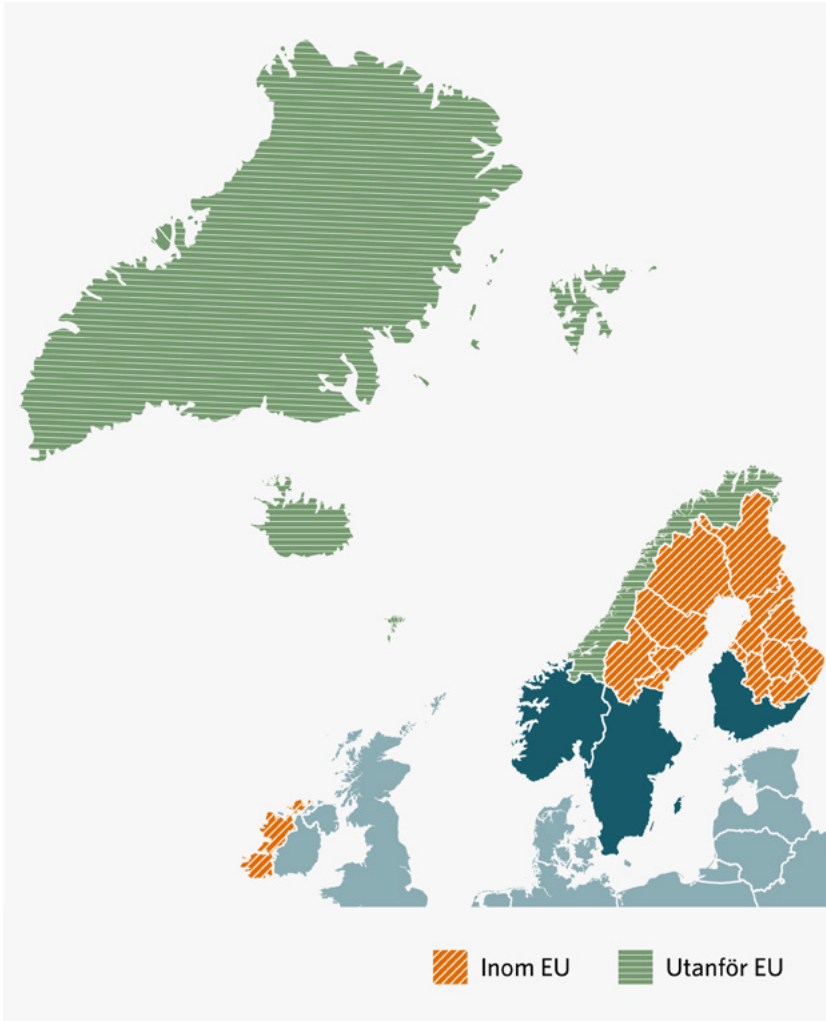
Programmet fokuserar på tre områden:

- › Innovationskapacitet: Att stärka kapaciteten för innovation för uthålliga och attraktiva samhällen i programområdet.
- › Klimatförändringar och resursanvändande: Att stärka kapaciteten för klimatanpassning och ett hållbart användande av resurser i samhällen i programområdet.
- › Bättre samarbete: Att stärka den organisatoriska förmågan hos samhällen i programområdet att ta tillvara på möjligheter med transnationellt samarbete.

Berörda geografiska områden

I Sverige ingår de fyra nordligaste länen: Västernorrlands län, Jämtlands län, Västerbottens län samt Norrbottens län. I Finland omfattar programmet norra och östra Finland, på Irland de nordliga och västra regionerna. I programområdet ingår även områden utanför EU: Färöarna, Grönland, Island och de nordliga delarna av Norge.

Figur 18: Norra Periferin och Arktis

Vem kan söka?

Såväl offentliga som privata aktörer kan delta i projekt inom ramen för programmet såsom nationella, regionala och lokala myndigheter, regionala och lokala utvecklingsbolag, handelskamrar, universitet, högskolor, högre utbildning, forskningsinstitut,

frivilligorganisationer, företagsstödjande organisationer, mikro-företag, små och medelstora företag med flera.

EU-stöd

Programmet kommer att stödja olika typer av projekt såväl förberedande korta och långa projekt som längre projekt.

EU-stödet uppgår till 65 procent för samarbetspartners som finns inom och utanför programområdet utom norska partners som får 50 procent i nationellt norskt stöd.

Utlysningar

Information om utlysningar finns på programmets webbplats.

Förvaltande myndighet och svensk kontaktpunkt

Programsekretariatet är placerat i Köpenhamn, Danmark. Svensk kontaktpunkt finns på Region Västerbotten. Kontaktuppgifter finns på programmets webbplats.

Mer information: www.interreg-npa.eu.

2.6.9 ESPON 2030

ESPON 2030 är ett program för policyutveckling som bidrar till att stärka territoriella utvecklings- och planeringsprocesser.

Programmet bygger på ett utvecklat samarbete mellan beslutsfattare, praktiker och forskare som främjar ett ömsesidigt och anpassat lärande mellan och inom olika delar av Europa. Genom att fokusera på lärandet efter tematiska områden underlättas kunskapsbyggandet och kunskapspridningen.

ESPON prioriterar inledningsvis i programmet

- › Klimatneutralitet
- › styrnings- och rättvisefrågor ur ett territoriellt perspektiv
- › platsers motståndskraft mot kriser.

Vem kan söka?

Programmet vänder sig främst till forskningsinstitut och offentliga organisationer som arbetar med territoriell utveckling.

Berörda geografiska områden

Programmet omfattar alla regioner/länder inom EU. Dessutom deltar Island, Lichtenstein, Norge och Schweiz.

Förvaltande myndighet och svensk kontaktpunkt

Programsekretariatet finns i Luxemburg. Svensk kontaktpunkt är Tillväxtanalys.

Mer information: www.espon.eu.

2.6.10 INTERACT

INTERACT är ett program som stödjer erfarenhetsutbyte mellan ansvariga myndigheter och organisationer som är involverade i genomförandet av programmen för territoriellt samarbete.

Programmet främjar samarbete som ett verktyg för tillväxt och förändring genom policyutveckling och strategisk orientering. Insatserna förväntas bidra till ökad förenkling samt sprida kunskap om de territoriella samarbetsprogrammets samlade resultat.

Det finns inte några projektmedel att söka i programmet.

Mer information: interact-eu.net.

2.6.11 Interreg Europe

Interreg Europe är ett interregionalt samarbetsprogram som omfattar hela EU. Programmets syfte är att skapa samverkan kring kapacitetshöjande insatser. Målet är att göra det möjligt för offentliga aktörer, och andra relevanta organisationer, att aktivt lära sig av erfarenheter i andra regioner för att förbättra policyer inom regional utveckling.

Programmet har fem prioriterade områden:

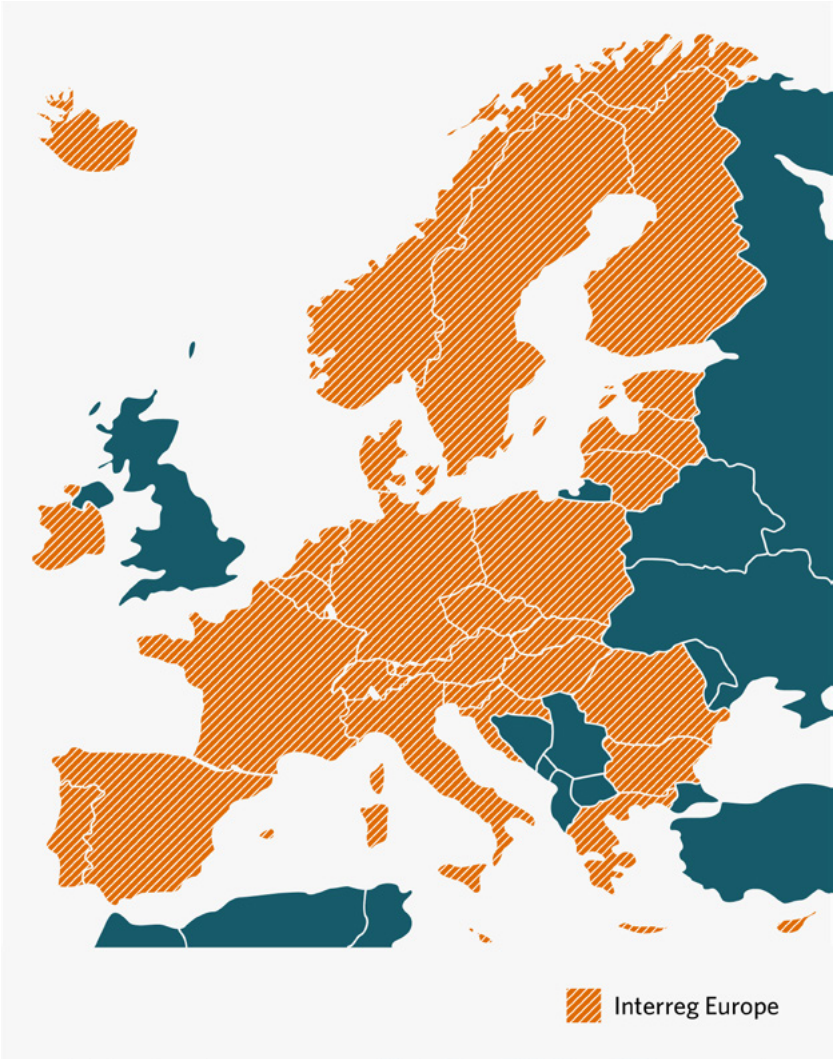
- › **Ett smartare EU:** tex innovation, digitalisering, smart specialisering, konkurrenskraft hos små och medelstora företag
- › **Ett grönare EU:** tex energiomställning, förnybara energikällor, klimatarbete, cirkulär ekonomi
- › **Ett mer sammankopplat EU:** strategiska transportnät, hållbar mobilitet
- › **Ett mer socialt EU:** tex utbildning, social inkludering, jämlik hälso- och sjukvård, kultur, hållbar turism
- › **Ett EU som står närmare medborgarna:** landsbygdsutveckling, hållbar stadsutveckling

Berörda geografiska områden

Det finns ingen geografisk avgränsning för Interreg Europe, utan hela EU omfattas. Det innebär att alla 27 medlemsländer deltar i programmet. Dessutom deltar Norge och Schweiz.²

Not. 2 Den programgeografi som Interreg Europa omfattar när denna skrift publiceras kommer med största sannolikhet att utökas under programperioden, mot bakgrund av EU:s utvidgning som är under bearbetning. Det betyder att troligen ytterligare 7 länder, Albanien, Bosnien-Hercegovina, Moldavien, Montenegro, Nordmacedonien, Serbien och Ukraina kommer att omfattas, men formella beslut är ännu inte fattade.

Figur 19: Interreg Europe

Vem kan söka?

Offentliga organisationer och icke-vinstdrivande organisationer delta i projekt. Vinstdrivande företag och privatpersoner kan inte delta.

EU-stöd

Programmet stöder två typer av insatser:

- › Interregionala samarbetsprojekt: partnerskap mellan offentliga aktörer från olika länder i Europa som bedriver erfarenhetsutbyte inom ett specifikt område.
- › Lärandeplattformar: lärandeplattformar för de olika prioriterade målen finns tillgängliga för alla regioner i Europa.

Offentliga och offentligrättsliga organisationer kan få 80 procent i EU-stöd.

Privata icke-vinstdrivande organisationer kan få 70 procent i EU-stöd.

Utlysningar

Aktuella utlysningar finns på programmets webbplats.

Förvaltande myndighet och svensk kontaktpunkt

Programsekretariatet finns i Lille, Frankrike. Svensk kontaktpunkt är Tillväxtverket.

Mer information: www.interregeurope.eu.

2.6.12 URBACT IV

URBACT är ett interregionalt samarbetsprogram som omfattar hela EU samt Norge och Schweiz. Tyngdpunkten på samarbetet ligger på erfarenhetsutbyte och nätverksbyggande mellan regionala och lokala aktörer. Programmet har utvecklats för att främja en hållbar och integrerad stadsutveckling. Målet är att möjliggöra för städer att arbeta tillsammans och utvecklar integrerade lösningar till gemensamma urbana utmaningar. Detta görs genom nätverkande, lärande från varandras erfarenheter och genom att identifiera best practice för att förbättra stadsutveckling.

Programmet har tre målsättningar

- › Använda transnationella nätverk för att dra nytta av kunskap om strategier och åtgärder för hållbar stadsutveckling
- › Förbättra de deltagande projektaktörernas kapacitet att designa och genomföra hållbar stadsutveckling
- › Säkerställande att URBACT kunskap är tillgänglig för aktörer som arbetar med stadsutveckling lokal, regional, nationell och EU-nivå

Berörda geografiska områden

Alla medlemsländer/regioner inom Europeiska unionen omfattas. Det innebär att 27 medlemsländer deltar i programmet. Dessutom deltar Norge och Schweiz samt ansökarländerna Albanien, Montenegro, Nordmakedonien, Bosnien-Hercegovina och Serbien.³

Not. 3 Den programgeografi som URBACT IV omfattar när denna skrift publiceras kommer med största sannolikhet att utökas under programperioden, mot bakgrund av EU:s utvidgning som är under bearbetning. Det betyder att troligen ytterligare 7 länder, Albanien, Bosnien-Hercegovina, Moldavien, Montenegro, Nordmakedonien, Serbien och Ukraina kommer att omfattas, men formella beslut är ännu inte fattade.

Vem kan söka?

Alla stödmottagare måste vara offentliga aktörer eller motsvarande. Kommuner, regioner, nationella myndigheter, universitet och forskningsinstitut kan söka. Europeiska stadsnätverk, tematiska nätverk om stadsutveckling, nationella och internationella nätverk av kommuner och privata aktörer kan vara partners.

Förvaltande myndighet och svensk kontaktpunkt

Programsekretariatet finns i Paris, Frankrike. Svensk kontaktpunkt är Tillväxtverket.

Mer information: www.urbact.eu.

2.7 Asyl- migrations- och integrationsfonden

Asyl- migrations- och integrationsfonden (AMIF) ska bidra till att säkerställa en långsiktigt hållbar migrationspolitik som värnar asylrätten. Den ska också underlätta rörlighet inom ramen för den reglerade invandringen. AMIF:s politiska mål ska uppnås genom insatser inom fyra specifika målområden:

- › Asylområdet,
- › Området för laglig migration och integration,
- › Området för återvändande
- › Solidaritetsområdet

Vem kan söka?

Aktörer på migrations- och integrationsområdet söker och beviljas finansiering för projekt vid specifika utlysningstillfällen. Detta innebär att i regel kan alla juridiska personer ansöka om stöd såsom myndigheter, kommuner, regioner, frivilligorganisationer, den idéburna sektorn, företag, utbildnings- och forskningsinstitut samt

arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer. Privatpersoner kan inte beviljas stöd från AMIF.

Vissa utlysningar kan vara riktade till en specifik typ av aktör och därmed begränsa vilka som kan ansöka.

EU-stöd

Fonden finansierar projekt 75–90 procent av projektets budgeterade kostnader. Huvudregeln är 75 procent finansiering av projekt men det kan vara möjligt att ansöka om upp till 90 procent finansiering för vissa projekt.

Förvaltande myndighet

Migrationsverket.

Mer information: www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/EU-fonder/Programperiod-2021-2027.html.

2.8. Fonden för inre säkerhet

Fonden för inre säkerhet (ISF) ska bidra till en hög säkerhetsnivå i EU och till skydd och stöd av individer, offentliga miljöer och kritiska infrastrukturer.

Målet med fonden är att bidra till en hög säkerhetsnivå i EU genom att motverka terrorism och radikalisering, grov och organiserad brottslighet och it-brottslighet. Fonden ska även bidra till skydd och stöd av individer, offentliga miljöer och kritiska infrastrukturer.

Sverige förvaltar drygt 430 miljoner kronor för åtgärder i fonden.

Målområden

Projekt inom Fonden för inre säkerhet (ISF) ska bidra till något av följande specifika mål:

- › **Specifikt mål 1:** Förbättra och underlätta informationsutbyten inom och mellan relevanta myndigheter i medlemsstaterna och relevanta EU-organ och vid behov med tredje länder och internationella organisationer.
- › **Specifikt mål 2:** Förbättra och intensiviera gränsöverskridande samarbeten, inklusive gemensamma insatser, mellan och inom berörda myndigheter i medlemsstaterna, avseende terrorism och gränsöverskridande grov och organiserad brottslighet.
- › **Specifikt mål 3:** Stärka medlemsstaternas kapacitet att förebygga och bekämpa brott, terrorism och radikaliserings och att hantera säkerhetsrelaterade incidenter, risker och kriser.

Området omfattar asyl- och migrationspolitik, gränsfrågor, polissamarbete, bekämpning av terrorism och grov organiserad brottslighet, samt civilrätt, straffrätt och krishantering.

Respekt för de grundläggande rättigheterna löper som en röd tråd i allt arbete som görs inom detta politikområde.

Åtgärder som kan få bidrag är sådana som:

- › underlättar och förbättrar informationsutbyten mellan Sverige och andra medlemsstater,
- › intensivierar samverkan och gränsöverskridande insatser mellan svenska organisationer och aktörer i andra länder,
- › ökar Sveriges och därmed EU:s kapacitet och förmåga att förebygga och bekämpa brott, terrorism och radikaliserings samt att hantera säkerhetsrelaterade händelser.

I genomförandet av fonden ska ett lokalt och regionalt perspektiv ska finnas med. Huvudfokus är dock att projektresultaten ska bidra till ett nationellt mervärde vilket betyder att stödet inte kan användas till åtgärder eller insatser som enbart kommer ett fåtal kommuner eller regioner till del.

Pilotprojekt välkomnas där metoder testas i stadsdelar, kommuner eller regioner.

Vem kan söka?

Nationella aktörer på det brottsbekämpande och rättsvårdande området. Nationella myndigheter uppmuntras att inkludera andra berörda organisationer i sina projekt. Dessa andra myndigheter och aktörer med uppdrag inom för fonden relevanta områden, kan delta i åtgärder; till exempel kommuner, regioner, civilsamhällesorganisationer eller andra aktörer som arbetar inom samma verksamhetsområde eller som har målgrupper som är mottagare av projektens resultat.

EU-stöd

Fonden finansierar 75 procent av stödberättigade kostnader.

Medfinansieringsgraden är 25 procent.

Förvaltande myndighet

Polisen.

Mer information: www.polisen.se/om-polisen/internationell-verksamhet/verksamhet-inom-eu/bmviisf/fonden-for-inre-sakerhet-2021-2027/.

Sektorsprogram

Sektorsprogrammen stödjer utvecklingen inom ett visst område eller till en viss sektor. Det kan till exempel handla om miljö, kultur, utbildning eller forskning. Inom respektive program finns en pott pengar för hela EU. Dessa fördelas genom så kallade utlysningar där aktörer får skicka in projektansökningar. De som bedöms ha de bästa ansökningarna tilldelas medel. I de flesta fall krävs att projektpartners från andra EU-länder deltar. Inom vissa program kan även länder utanför EU medverka.

Majoriteten av sektorsprogrammen styrs från EU-kommissionen i Bryssel dit ansökningar ställs och beslutas om. För ett flertal av dessa finns nationella kontaktpunkter som bland annat ger information om programmen och svarar på frågor om ansökningsprocessen. I ett fåtal program är det nationella myndigheter som administrerar programmen.

I kapitel 2 har redan några typiska sektorsprogram presenterats såsom Asyl- migrations- och integrationsfonden och fonden för inre säkerhet. Anledningen till att de beskrevs i förra kapitlet är att dessa fonder ska tydligt, genom Sveriges partnerskapsöverenskommelse, bidra till uppfyllelse av de fem prioriterade politiska målen som listades i början av kapitel 2.

På följande sidor finns de flesta av de resterande sektorsprogrammen beskrivna i korthet. Här finns också uppgifter om förvaltande myndighet och eventuell nationell kontaktpunkt som kan ge mer information.

3.1 Inre marknaden, innovation och digitalisering

Inom ramen för områdena inre marknaden, innovation och digitalisering finns ett antal sektorsprogram som nedan sorterar under rubrikerna: Forskning och innovation, Europeiska strategiska investeringar, inre marknaden och rymden.

3.1.1 Forskning och innovation

Horizon Europe (Horisont Europa) är EU:s viktigaste finansieringsprogram för forskning och innovation. Programmet ska bidra till FN:s hållbarhetsmål och har en budget på över 95 miljarder euro under programperioden 2021–2027. Horisont Europa ska:

- › stärka EU:s vetenskapliga och tekniska grund, samt det europeiska forskningsområdet
- › främja EU:s innovationskapacitet, konkurrenskraft och jobbskapande
- › ge resultat i de frågor som är viktigast för oss alla
 - behålla vår socioekonomiska modell och våra värderingar

Inom Horisont Europa finns särskilt utpekade samhällsutmaningar som ska mötas med hjälp av forskning och innovation inom fem uppdragsområden (missions).

Uppdragen finns inom fem olika områden under den del i Horisont Europa som kallas Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft. Uppdragen kan beskrivas som strategiskt riktade forsknings- och innovationssatsningar som syftar till att fokusera resurser, mänskliga såväl som ekonomiska, kring ett fåtal utvalda samhällsutmaningar som kräver innovativa lösningar. De ska skapa en starkare koppling mellan EU:s forskning och innovation och samhällets och allmänhetens behov; med stor synlighet och stort genomslag. Ett uppdrag omfattar ett brett antal åtgärder avsedda att uppnå ett djärvt, inspirerande och mätbart mål inom en viss tidsperiod, med effekter på samhället och politiken, och som är relevanta för en stor del av EU:s befolkning.

De fem områdena för uppdrag som tagits fram inom Horisont Europa är:

- › Klimatanpassning, däribland omvandling av samhället
- › Cancer
- › Marknadens tillstånd och livsmedel
- › Klimatneutrala och smarta städer
- › Friska hav, kust- och inlandsvattnen

Horisont Europa är ett så kallat ramprogram med som är uppbyggt kring tre huvudinriktningar (pelare) inom vilka projekt kan få finansiering. Dessa ska göras med medborgaren i centrum. Forskare får möjlighet att förverkliga idéer inom forskning och innovation. Förutom finansiering erbjuder programmet även kunskaps- och erfarenhetsutbyte samt nätverksbyggande med kollegor i och utanför Europa.

Nedan listas de tre pelarna och under respektive pelare anges de olika typer av åtgärder och insatser som på olika sätt stöttar utvecklingsprojekt.

Pelare 1: Vetenskaplig spetskompetens

Här betonas den öppna forskningen, med målet att förstärka och utöka kompetensen inom EU:s vetenskapliga sfär. Inom pelaren finns:

- › Europeiska forskningsrådet
- › Marie Skłodowska Curie Åtgärder
- › Forskningsinfrastrukturer

Pelare 2: Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft

Insatser inom denna pelare ska bidra till att möta globala utmaningar genom att stödja teknologisk och industriell kapacitet som kan möjliggöra viktig teknik för detta. Pelaren innehåller två begrepp: **Europeiska partnerskap** och **missions**.

De **europiska partnerskapen** är ett samlingsnamn för olika samarbeten mellan EU-kommissionen, länderna och andra intressenter.

Missions är strategiskt riktade forsknings- och innovationssatsningar där resurser koncentreras till ett fåtal utvalda samhällsutmaningar. Dessa är klimatanpassning, cancer, markens tillstånd och livsmedel, klimatneutrala och smarta städer samt friska hav, kust- och inlandsvatten

Inom pelaren finns ett antal så kallade kluster som representerar olika sektorsområden. Varje kluster har ett arbetsprogram utifrån vilken utlysningar för finansiering görs.

Följande kluster erbjuder möjligheter till finansiering inom följande sektorer:

- › Hälsa
- › Kultur, kreativitet och inkluderande samhällen
- › Civil säkerhet för samhället
- › Digitala frågor, industri och rymden
- › Klimat, energi och mobilitet
- › Livsmedel, bioekonomi, naturresurser, jordbruk och miljö

Pelare 2 innehåller även det gemensamma forskningscentrumet, Joint Research Centre (JRC), som är EU-kommissionens egen tjänst som ger oberoende, evidensbaserat vetenskapligt och tekniskt stöd för EU-åtgärder.

Pelare 3: Innovativa Europa

Inom denna pelare ska marknadsskapande genombrott och ekosystem som underlättar innovation stimuleras. Flera plattformar för detta erbjuds:

- › **Europeiska innovationsrådet (EIC):** EIC erbjuder stöd till banbrytande och marknadsskapande med spridningspotential som är för ekonomiskt riskabel för privata investerare. Rådet hjälper också innovatörer att skapa framtidens marknader, mobilisera privat finansiering och expandera.
- › **Europeiska innovationsekosystem:** Europeiska innovationssystem syftar till att stärka relationen och samarbeten mellan regionala och nationella innovationsaktörer.
- › **Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT):** EIT:s roll ligger i sammanförande av viktiga aktörer inom forskning, utbildning och näringsliv för att arbeta mot gemensamma mål som främjar innovation.

Vem kan söka?

Universitet och högskolor, näringsliv, forskningsinstitut, offentlig sektor och civila samhället. Det finns inget krav på medverkan från universitet och högskolor. Små och medelstora företags medverkan efterfrågas i vissa delprogram.

Vanligtvis krävs minst tre deltagande EU-länder, men individuella ansökningar accepteras i vissa fall. Vem som kan delta finns beskrivet i varje utlysning.

EU-stöd

EU-stödet varierar och kan i vissa fall uppgå till 100 procent. Varje delprogram och utlysning bör studeras noggrant och stöd i processen finns att få från svenska kontaktpunkter.

Utl ysningar

Aktuella utlysning finns bland annat på EU-kommissionens portal https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/horizon-europe_en.

Förvaltande myndighet och nationell kontaktpunkt

EU-kommissionen administrerar programmet. Nationell kontaktpunkt är huvudsakligen VINNOVA. Energimyndigheten svarar för vissa delar i programmet som rör energi.

Vinnova: <https://www.vinnova.se/m/horisont-europa/>.

Energimyndigheten: <https://www.energimyndigheten.se/forskning-och-innovation/forskning/internationella-insatser/horisont-europa/>.

Vetenskapsrådet: www.vr.se.

EU-kommissionen: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en.

Euratom Research and Training Programme

Syftet med Euratom-programmet är att finansiera forsknings- och utbildningsverksamhet på kärnenergiområdet med tonvikt på kontinuerlig förbättring av kärnsäkerhet, fysiskt skydd och strålskydd samt att komplettera arbete med att nå målen i Horisont Europa.

Bland annat finansierar programmet forskning och utveckling inom kärnsäkerhet, fysiskt skydd, hantering av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle, strålskydd och fusionsenergi), utöka forskningen om andra tillämpningar av joniserande strålning än kärnkraft, och göra förbättringar på områdena utbildning och tillgång till forskningsinfrastruktur inom fusionsområdet och kärnklyvning, säkerhet och strålskydd.

Vem kan söka?

Programmet vänder sig till forskare.

Mer information: https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/euratom-research-and-training-programme_sv.

3.1.2. Europeiska strategiska investeringar

InvestEU

InvestEU är ett program som har inrättat en EU-garanti på ungefär 26,2 miljarder euro. Syftet är att möjliggöra för investeringspartners att ta på sig större risker och stödja projekt som annars inte skulle blivit av. InvestEU-programmet består av InvestEU-fonden, InvestEU Advisory Hub och InvestEU-portalen. Målet med InvestEU-fonden är att förenkla EU:s investeringsstöd genom att inrätta en enda ram som bidrar till att minska komplexiteten.

InvestEU-programmet förväntas mobilisera mer än 372 miljarder euro i investeringar över hela EU med fokus på hållbarhet, små och medelstora företag och innovation. Garantin fördelas på fyra mål:

- › Hållbar infrastruktur
- › Forskning, innovation och digitalisering
- › Små och medelstora företag
- › Sociala investeringar och kompetenser

Inom InvestEU-programmet finns en mekanism för rådgivningsstöd för att främja utvecklingen av projekt som är öppna för investeringar, tillgång till finansiering och kapacitetsuppbyggnad. InvestEU:s rådgivningscentrum erbjuder rådgivningsstöd i samband med projektutveckling och efterföljande åtgärder under hela investeringscykeln för att främja initiering och utveckling av projekt och tillgång till finansiering.

InvestEU-portalen tillhandahåller en lättillgänglig databas för att främja projekt som söker finansiering. Via portalen kan projektansvariga söka finansiering och investerare finna information om investeringsmöjligheter. Syftet är att synliggöra projekt i EU som är öppna för investeringar och som söker finansiering.

Vem kan söka?

Projektansvariga ansöker direkt hos Europeiska investeringsbanken, via nationella eller regionala utvecklingsbanker eller de nationella representationerna för andra internationella finansieringsinstitut. Såldes kan både offentliga och privata investeringar mobiliseras genom denna garanti.

Mer information: https://investeu.europa.eu/index_en.

Connecting Europe Facility

Connecting Europe Facility (Fonden för ett sammanlänkat Europa) CEF omfattar områdena Transport, Digital och Energi och innehåller totalt 33,71 miljarder Euro. Syftet är att förbättra Europas transport-, energi- och digitala nät genom att stödja infrastrukturprojekt inom de tre områdena energi, transport samt digitalisering (telekommunikationer, informations- och kommunikationsteknik).

Fonden har tre delprogram:

Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF): Transport

Delprogrammet för transport har en budget på 25,81 miljarder euro under 2021 – 2027. CEF Transport ska finansiera strategiska projekt för att:

Transport

På **transportområdet** främjas strategiska projekt för att:

- › Påskynda arbetet med det europeiska transportnätet.
- › Fasa ut fossila bränslen inom transportsektorn.
- › Anpassa delar av transportnätet för både civil och militär användning.

Energi

Inom **energisektorn** bidrar programmet till en fortsatt integrering av den europeiska energimarknaden genom att

- › Göra EU:s energisystem bättre sammanlänkade, smartare och mer digitaliserade.
- › Främja samarbete mellan medlemsländer förande tekniska projekt för förnybar energi över gränserna.
- › Backa upp centrala infrastrukturer för det transeuropeiska energinätet.

Digitalisering

Inom området för digital konnektivitet är syftet att

- › Bygga ut bredbandsnät med mycket hög kapacitet.
- › Bygga ut trådlös uppkoppling.

Vem kan söka?

Dels en eller flera medlemsstater i samverkan, dels med den eller de berörda medlemsstaternas samtycke, internationella organisationer, offentliga och privata företag eller organ som är etablerade i en EU-medlemsstat.

Nationell kontaktpunkt

För digitaliseringsdelen är svensk kontaktpunkt PTS.

För transportdelen är svenska kontaktpunkt Trafikverket.

Mer information:

<https://www.pts.se/sv/om-pts/verksamhet/internationellt-arbete/fonden-for-ett-sammanlankat-europa/>.

<https://bransch.trafikverket.se/tjanster/ansok-om/ansok-om-bidrag/finansiering/>.

https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/connecting-europe-facility_en.

Digital Europe

Programmet för ett digitalt Europa fokuserar på att bygga EU:s strategiska digitala kapacitet och suveränitet. Med en budget på 7,4 miljarder euro syftar programmet till att stödja den digitala omvandlingen av ekonomi och samhälle i Europa och stimulera en digital transformation som europeiska medborgare och företag kan dra nytta av. Programmet ska komplettera och skapa synergier med andra instrument i den fleråriga budgeten, i synnerhet med Horisont Europa, den Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF).

Målområden

Programmet involverar fem olika målområden:

- › **Artificiell intelligens (AI):** Öppna upp för företag och offentliga förvaltningar att använda AI genom att stärka och stödja befintliga anläggningar för testning och experiment inom områden som hälsa, tillverkning, smarta städer och samhällen samt jordbruk.
- › **Avancerade digitala färdigheter:** Utforma och genomföra specialiserade program och praktikplatser för framtida experter området. Det gäller även utbildningar för befintlig arbetskraft. Stöd till arbetsplatser i företag och forskningscentra där avancerad digital teknik utvecklas eller används samt stöd till den digitala omvandlingen av utbildningssektorn på europeisk nivå.
- › **Säkerställa bred användning av digitala teknologier:** Tillse effektiv tillgång till den senaste digitala tekniken och även hjälpa små och medelstora företag samt offentlig sektor i sin digitala transformation av processer, produkter och tjänster.

- › **Cybersäkerhet:** Stärka cybersäkerhetssamordningen mellan medlemsstaterna genom gemensam utbyggnad och upphandling av avancerad utrustning, verktyg och datainfrastrukturer samt stödja en bred användning av kapacitet för cybersäkerhet i hela ekonomin.
- › **Högpresterande datorsystem:** Bygga upp och stärka EU:s kapacitet för superdatorer- och databehandling, bland annat genom att öka tillgängligheten och bredda användningen av superdatorer inom områden av allmänt intresse som hälsa, miljö, säkerhet och industri. Under de första två åren kommer programmet implementeras genom fyra arbetsprogram.

Vem kan söka?

Akademi, forskningsinstitutioner, forskare, innovativa företag som utvecklar digi och tech är exempel på de som kan söka. Varje utlysning innehåller specifika krav på vem som kan ta del av medlen.

Svensk kontaktpunkt

Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) ansvarar för samordning av programmet genom att främja och analysera det svenska deltagandet.

Mer information:

<https://www.digg.se/ledning-och-samordning/programmet-for-ett-digitalt-europa>.

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/activities/digital-programme>.

3.1.3 Inre marknaden

Programmet för den inre marknaden

Programmet för den inre marknaden (Single Market Program) har en total budget om 4,2 miljarder euro under 2021–2027 och syftar till att stärka EU:s inre marknad, förbättra konkurrenskraften hos små och medelstora företag samt främja återhämtningen från COVID-19 pandemin.

Programmet för den inre marknaden är en sammanslagning av flera instrument som ingått i tidigare sektorsprogram, bland annat delar av COSME gällande finansiering till små och medelstora företag. Programmet fokuserar på sex olika områden och har som målsättning att:

- › Stärka den inre marknaden genom åtgärder som bidrar till förbättrad marknadsövervakning, stöd till problemlösning-mekanismer för medborgare och företag.
- › Stärka konkurrenskraft för företag, med fokus på små- och medelstora företag.
- › Utveckla effektiva europeiska standarder av hög kvalitet.
- › Förbättra konsumentskyddet på den inre marknaden och förbättra produktsäkerhet.
- › Upprätthålla hög livsmedelssäkerhet och säkerställa en säker och hållbar livsmedelskedja.
- › Producera och sprida europisk statistik av hög kvalitet.

Programmet har stark koppling till sektorsprogrammet InvestEU och dess insatser som riktas mot små- och medelstora företag.

Vem kan söka?

Privata och offentliga aktörer och organisationer. Delar av programmet riktar sig även främst till små- och medelstora företag.

Mer information: https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/single-market-programme/overview_en.

Programmet för bedrägeribekämpning

Programmet för bedrägeribekämpning (Anti-Fraud Programme) EU-programmet för bedrägeribekämpning finansierar åtgärder som ska förebygga och motverka bedrägerier, korruption och annan olaglig verksamhet som inverkar på EU:s ekonomiska intressen.

- › Att skydda Europeiska unionens ekonomiska intressen genom att stödja åtgärder för att bekämpa oriktigheter, bedrägerier och korruption som påverkar EU:s budget.
- › Stöd till ömsesidigt bistånd mellan administrativa myndigheter i EU:s medlemsstater.
- › Säkerställa en korrekt tillämpning av tull- och jordbrukslagstiftningen genom att stödja samarbetet mellan administrativa myndigheter i EU:s medlemsstater och Europeiska kommissionen.

Programmet tillhandahåller finansiering, särskilt för teknisk och operativ utredningsutrustning, specialiserad utbildning och forskning, för att stödja skyddet av EU:s ekonomiska intressen. Finansieringen ges i form av bidrag, upphandling och administrativa arrangemang.

Vem kan söka?

Offentliga myndigheter, forsknings- och utbildningsinstitut, icke vinstdrivande aktörer och juridiska personer.

Mer information: https://anti-fraud.ec.europa.eu/policy/union-anti-fraud-programme-uafp_en.

3.1.4 Rymden

European Space Programme

EU:s rymdpolitik syftar till att ta itu med några av de mest akuta samhällsutmaningarna i dag, såsom att bekämpa klimatförändringarna, bidra till att stimulera teknisk innovation och ge medborgarna socioekonomiska fördelar. Rymdteknik, rymddata och rymdtjänster har blivit oundgängliga i européernas liv: mobiltelefoner, bilnavigeringssystem, satellit-TV etc. Satelliter ger omedelbar information när katastrofer, såsom jordbävningar, skogsbränder eller översvämningar inträffar, vilket möjliggör bättre samordning mellan nöd- och räddningsteam.

European Space Program finansierar genom kontakt o bidrag initiativ inom detta område – både genom upphandlingar men även i bidragsform.

Vem kan söka?

Företag och organisationer verksamma inom försvarsindustri och rymdfrågor.

Mer information: https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/european-space-programme_en#funding-opportunities.

3.1.5 Mänskliga värden, sysselsättning och utbildning

EU för hälsa

EU för hälsa (EU4Health) med en budget på 5,1 miljarder euro syftar till att stärka hälso- och sjukvårdssystemets motståndskraft samt främja innovation inom hälso- och sjukvårdssektorn. Programmet är delvis ett svar på de utmaningar inom hälso- och sjukvårdssektorn som uppmärksammats under Covid-19 pandemin, men även en del i EU-kommissionens mål att skapa en hälsounion. EU för hälsa ska bidra till att:

- › Förbättra och främja hälsan i unionen såsom hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande åtgärder.
- › Skydda människor i unionen mot allvarliga gränsöverskridande hälsohot: fokus kommer att vara på förebyggande åtgärder, stärka beredskapen och insatserna mot internationella hälsohot samt inrätta en europeisk reserv av hälso- och sjukvårdspersonal.
- › Förbättra tillgången och tillgängligheten till läkemedel, medicintekniska produkter och krisnödvändiga produkter till rimligt pris.
- › Stärka hälso- och sjukvårdssystemen, deras motståndskraft och resurseffektivitet: här ingår bland annat att främja digitalisering av hälso- och sjukvården, främja bättre och jämlik tillgång till hälso- och sjukvård.

Utöver dessa mål ska programmet också bidra till att lösa långsiktiga hälsoutmaningar, hinder för digital omställning i sjukvården och bördan från icke-överförbara sjukdomar. EU för hälsa ska även bidra till implementeringen av EU:s cancerplan.

Finansiering från EU för hälsa ska gå att kombineras med finansiering från andra EU fonder och program som berör hälsoområdet, till exempel Europeiska socialfonden+ och Horisont Europa.

Vem kan söka?

Offentliga myndigheter, forskningsinstitut, hälso- och sjukvårdsinstitutioner, universitet och högskolor, privata organ och andra juridiska personer samt icke-statliga organisationer inom hälsoområdet som drivs utan vinstsyfte, exempelvis patientorganisationer.

EU-stöd

Graden av medfinansiering varierar, men vanligtvis får stödet inte överskrida 60 procent av kostnaderna.

Utlysningar

Europeiska kommissionen antar årliga arbetsprogram som anger prioriterade områden och åtgärder för årets utlysning av medel. Ansökningar ställs till Europeiska kommissionens genomförandeorgan för hälsa och digitalisering (HaDEA).

Nationell kontaktpunkt

Folkhälsomyndigheten.

Mer information:

https://health.ec.europa.eu/funding/eu4health-programme-2021-2027-vision-healthier-european-union_sv.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-folkhalsomyndigheten/internationellt-samarbete/eus-halsoprogram/>.

Programmet sysselsättning och social innovation

Programmet sysselsättning och social innovation (The Employment and Social Innovation - EaSI) är ett finansieringsinstrument på EU-nivå med 762 miljoner euro som syftar till att främja en hög kvalitetsnivå och hållbar sysselsättning, garantera adekvat och anständigt socialt skydd, bekämpa social utestängning och fattigdom och förbättra arbetsförhållandena. EaSI-programmet är en del av Europeiska socialfonden Plus (ESF+).

Målet är att:

- › Stärka äganderätten till EU:s mål och samordning av åtgärder på EU-nivå och nationell nivå inom områdena sysselsättning, sociala frågor och inkludering.
- › Stöd utvecklingen av adekvata sociala skyddssystem och arbetsmarknadspolitiken.
- › Modernisera EU-lagstiftningen och se till att den tillämpas effektivt.
- › Främja geografisk rörlighet och öka sysselsättningsmöjligheterna genom att utveckla en öppen arbetsmarknad.
- › Öka tillgängligheten och tillgängligheten för mikrofinansiering för utsatta grupper och mikroföretag och öka tillgången till finansiering för sociala företag.

För att uppnå dessa mål kommer EaSI särskilt uppmärksamma projekt inom nedna områden:

- › Ägna särskild uppmärksamhet åt utsatta grupper, såsom ungdomar.
- › Främja jämställdhet mellan kvinnor och män.
- › Bekämpa diskriminering.
- › Främja en hög kvalitetsnivå och hållbar sysselsättning.
- › Garantera adekvat och anständigt socialt skydd.
- › Bekämpa långtidsarbetslöshet.
- › Bekämpa fattigdom och social utslagning.

Vem kan söka?

Offentliga och privata juridiska organisationer.

Nationell kontaktpunkt

ESF-rådet har uppdraget att stödja potentiella ansökare och andra intressenter, informera om ansökningskrav samt sprida information om beviljade projekt och deras resultat.

Ansökan ställs till EU-kommissionen.

Mer information: Information om programmet finns på Europeiska kommissionens webbplats www.ec.europa.eu/social/.

Europeiska fonden för justering för globaliserings-effekter för uppsagda arbetstagare

Europeiska fonden för justering av globaliseringseffekter för uppsagda arbetstagare (EGF) har en årsbudget på 210 miljoner euro för 2021–2027 och syftar till att visa solidaritet med arbetstagare eller egenföretagare som blivit uppsagda på grund av större omstruktureringar. Detta är en krisfond för att hjälpa uppsagda att snabbt komma i arbete.

EGF kan sättas in vid omstruktureringshändelser i större skala oavsett orsak, som till exempel vid coronakrisen, digitaliseringen, automatiseringen, omställningen till en koldioxidsnål ekonomi eller andra stora förändringar.

EGF kompletterar befintliga arbetsmarknadsåtgärder genom att erbjuda individanpassade åtgärder för arbetslösa och kan medfinansiera projekt som ger hjälp med:

- › jobsökning
- › yrkesvägledning
- › utbildning, fortbildning och omskolning
- › mentorstöd och coachning
- › entreprenörskap och företagsstart

EGF kan också ge bidrag till utbildning, uppehälle eller liknande stöd (inklusive bidrag till omsorgsgivare), flyttbidrag och rekryteringsincitament för arbetsgivare. Stödet omfattar inte sociala förmåner som pensioner och arbetslöshetsersättning. Medel från fonden får inte heller användas för att hålla företag på fötter eller för att hjälpa till med modernisering eller omstrukturering.

Vem kan söka?

Enskilda arbetstagare, egenföretagare, tillfälligt anställda och visstidsanställda som har blivit arbetslösa kan delta i EGF-finansierat projekt. Stödet är ett tidsbegränsat individuellt engångsstöd. Regel är att de som förlorar jobbet på grund av coronakrisen, digitaliseringen, automatiseringen, omställningen till en koldioxidsnål ekonomi eller andra förändringar är berättigade till stöd, oavsett vad som orsakade uppsägningen. Det formella kravet är att minst 200 arbetstagare ska ha förlorat jobbet inom en viss referensperiod.

EU-stöd

Medfinansieringsgraden ligger på mellan 60 och 85 procent.

Förvaltande myndighet

Arbetsförmedlingen är förvaltande myndighet för fonden.

Mer information: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=326&langId=sv>.

<https://arbetsformedlingen.se/om-oss/var-verksamhet/hallbar-arbetsmarknad/europeiskt-och-internationellt-arbete/europeiska-fonden-for-justering-for-globaliseringseffekter-for-uppsagda-arbetstagare#>.

Erasmus+ - Utbildning, ungdom och idrott

Erasmus+ är EU:s program för internationella samarbeten och utbyten inom områdena utbildning, ungdom och idrott. Nu inleds en ny sjuårsperiod: 2021–2027. För denna period har programmet en budget om drygt 26 miljarder euro.

Programmet ett starkt fokus på inkludering och social delaktighet, den gröna och digitala omställningen och ungas delaktighet i det demokratiska livet. Programmet stödjer arbetet med det europeiska området för utbildning, handlingsplanen för digital utbildning och den europeiska kompetensagendan. Det bidrar också till den europeiska pelaren för sociala rättigheter, EU:s ungdomsstrategi 2019–2027 och idrottens europeiska dimension.

Programmet ger stöd till tre olika insatsområden:

- › **Mobilitet:** avser bland annat utbyten, kompetensutveckling, fortbildning, erfarenhetsutbyten och praktik för elever och studenter.
- › **Partnerskap för samarbete:** avser partnerskap och utvecklingsprojekt mellan två eller flera parter.
- › **Stöd för politiskt reformarbete:** ger stöd till aktiviteter som utvecklar verktyg, metoder och arbetssätt för strategisk utveckling på europeisk nivå. Inom aktiviteten finns bland annat Eurydike, EU:s nätverk för information om utbildnings-system och utbildningspolitik, samt Ungdomsdialogen som är stöd till strukturerad dialog mellan unga och beslutsfattare.

Erasmus+ utbildning finansierar också två nätbaserade plattformar för samarbete och erfarenhetsutbyte, eTwinning inom skola och Epale inom vuxenutbildning.

Erasmus+ ungdom finansierar bland annat nätverken SALTO och Eurodesk som stödjer utvecklingen inom ungdoms- och fritidssektorn på europeisk nivå och informerar om EU och mobilitet.

Utökad möjlighet till Erasmusackreditering: nu kan även skolor, utbildningsanordnare inom yrkes- och vuxenutbildning, kommuner samt organisationer som arbetar med unga ansöka om Erasmusackreditering. Syftet med ackrediteringen är att övergå från enskilda projekt till mer systematiskt, strategiskt och långsiktigt deltagande i programmet. Erasmusackrediteringen förenklar ansökningsprocessen för organisationer som vill delta och ger möjlighet till regelbunden finansiering av mobilitetsprojekt under hela programperioden.

Erasmus+ utbildning

Erasmus+ utbildning är ett verktyg för att arbeta med skolutveckling i ett internationellt perspektiv. Programmet ska genom internationella utbyten och samarbetsprojekt förbättra undervisningen och lärandet inom EU samt ge ökad anställningsbarhet på den internationella arenan.

Programmet ska bidra till Agenda 2030 och då särskilt mål fyra: att säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och att främja livslångt lärande för alla.

Programmet innehåller fem utbildningsområden:

- **Förskola och skola:** ger stöd till olika former av utbyten och utvecklingsinsatser tillsammans med andra skolor i Europa. Riktat sig till alla nivåer inom skola – från förskola till gymnasieskola. Andra organisationer som är verksamma inom skolområdet, till exempel bibliotek, kan delta i vissa samarbetsprojekt.
- **Yrkesutbildning:** syftar till att knyta ihop utbildning och näringsliv. Riktat sig till yrkesutbildningsanordnare, företag och andra organisationer inom yrkesutbildningsfrågor. Programmet ger stöd till personal- och elevutbyten, praktik och lärlingsplatser, samt samarbetsprojekt.
- **Högre utbildning:** universitet och högskolor kan få stöd för att arbeta med utveckling och utbyte i ett internationellt perspektiv. Det kan handla om olika former av projektsamarbeten och utvecklingsinsatser, samt att skicka studenter och personal på utbyten.
- **Vuxenutbildning:** riktar sig till organisationer inom vuxenutbildning och lokala och regionala myndigheter som är verksamma inom vuxenutbildning. Ger stöd till personalutbyten och samarbeten för att utbyta erfarenheter och utveckla verksamheten. inom områden av gemensamt intresse.

- › **Studier om europeisk integration (Jean Monnet):** ger stöd till insatser som främjar undervisning och forskning om EU. Riktat sig till personal- och forskarutbyten, samt ger stöd till samarbeten mellan högskolor, institutioner och samman- slutningar av forskare inom EU-området.

Andra insatser som stöds är elevutbyten inom grund- och gymnasie- skola, utbyten för vuxna studerande med låg utbildningsnivå eller med begränsade möjligheter, samarbeten med länder utanför Europa för yrkesutbildning och ungdomssektorn samt partner- skap inom spetskompetens, bestående av europeiska universitet och center för yrkesmässig spetskompetens.

Vem kan söka?

Vilka som kan söka varierar inom respektive område. Enskilda personer kan inte söka, utan gruppansökningar måste skickas in av en behörig organisation.

EU-stöd

Schablonbaserat belopp.

Utlysningar

Det nationella programkontoret Universitets- och högskolerådet (UHR) annonserar utlysningar och administrerar ansökningar inom programområdena Mobilitet och Partnerskap för samarbete från svenska utbildningsorganisationer.

Kommissionens genomförandeorgan EACEA annonserar utlys- ningar och administrerar ansökningar för centraliserade delar inom programområdet Stöd för politiskt reformarbete, EACEA.

Förvaltande myndighet

Universitets- och högskolerådet (UHR) administrerar programmet.

Mer information: Universitets- och högskolerådet www.utbyten.se, Erasmus+ <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/>.

Erasmus+ ungdom

Erasmus+ ungdom är ungdomsdelen inom Erasmus + och ska främja internationellt samarbete. Programmet ger stöd till nedan tre prioriterade insatsområden. Icke-formellt lärande ska vara ett genomgående inslag i alla aktiviteter.

- › **Mobilitet:** innehåller ungdomsutbyten, kompetensutveckling för ungdomsledare, fortbildning, studiebesök, erfarenhetsutbyten.
- › **Partnerskap för samarbete:** erbjuder bidrag för små och stora partnerskap mellan organisationer inom ungdomssektorn, men också med organisationer inom andra sektorer. Genom Erasmus+ Partnerskap för samarbete skapas möjligheter för organisationer att få erfarenhet av att samarbeta internationellt, stärka sin kapacitet och utveckla nya, innovativa metoder.
- › **Stöd till policyutveckling och samarbete:** stödjer politiskt samarbete på EU-nivå och bidrar därigenom till utformning av nya politiska åtgärder som kan leda till modernisering och reform på EU-nivå och systemnivå. Projektbidraget riktar sig till ungdomsorganisationer på gräsrotsnivå som vill upprätta partnerskap över gränserna och koppla det till EU:s ungdomspolitiska åtgärder, särskilt EU:s ungdomsstrategi 2019–2027.

Programmet erbjuder många flexibla möjligheter för små och stora verksamheter att engagera sig i internationella ungdomsprojekt.

Vem kan söka?

Organisationer som arbetar med ungdomsfrågor, bland annat kommuner, regioner, myndigheter, ideella organisationer och sociala företag.

EU-stöd

Schablonbaserat belopp.

Utlysningar

Det nationella programkontoret Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) annonserar utlysningar och administrerar ansökningar.

Kommissionens genomförandeorgan EACEA annonserar utlysningar och administrerar ansökningar för programområdet Stöd till policyutveckling och samarbete, EACEA: www.eacea.ec.europa.eu.

Förvaltande myndighet

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) administrerar programmet.

Mer information: <https://www.mucf.se/erasmusplus>

Erasmus+ idrott

Erasmus+ idrott riktar sig främst till breddidrottsnivån. Programmet stödjer ett europeiskt samarbete inom insatser som främjar deltagande i idrott och fysisk aktivitet samt utbildning. Även insatser som bidrar till utvecklingen av den ideella verksamheten främjas.

Programmet ger stöd till de två prioriterade insatsområdena:

- › **Partnerskap för samarbete:** samarbetsprojekt som syftar till att främja idrottsutövande och bland annat förebygga dopning, diskriminering, uppgjorda matcher och våld. Goda styrelseformer inom idrotten samt idrottares dubbla karriärer ska även främjas. Inom insatsområdet finns två olika typer av samarbeten, ett för större projekt och ett för mindre projekt.
- › **Ideella europeiska idrottsevenemang:** ger stöd till att kunna arrangera ideella europeiska idrottsevenemang och sidoaktiviteter till detta. Det kan handla om utbildning för idrottsutövare, tränare, organisatörer och volontärer inför evenemanget samt för att organisera evenemanget.

Vem kan söka?

Alla typer av offentliga institutioner och ideella organisationer inom området idrott och fysisk aktivitet. Professionella idrottstävlingar eller tävlingar som regelbundet anordnas av internationella, europeiska eller nationella idrottsförbund kan inte söka medel.

EU-stöd

Schablonbaserat belopp.

Utlisningar

Aktuella utlysningar finns på webbplatsen för kommissionens genomförandeorgan för utbildning, audiovisuella medier och kultur (EACEA). Ansökan ska ställas till EACEA.

Förvaltande myndighet

Kommissionens genomförandeorgan EACEA administrerar programmet. EACEA.

Mer information www.eacea.ec.europa.eu.

Europeiska solidaritetskåren

Europeiska solidaritetskåren är ett program för att stimulera och ta tillvara ungas samhällsengagemang genom att erbjuda dem möjligheter att göra nytta i lokalsamhället och i relation till sina medmänniskor.

Vem kan söka?

Personer mellan 18 och 30 år som vill verka som volontär där syftet är att stödja lokalsamhället.

EU-stöd

För att bli godkänd som lead organisation, mottagande organisation eller stödorganisation inom Europeiska solidaritetskåren måste ni ansöka om en Quality Label.

Quality Label är en kvalitetsmärkning som säkerställer att organisationen följer Europeiska solidaritetskårens principer och mål. Den ger åtkomst till ansökan om budget till volontärprojekt och Europeiska Ungdomsportalen.

För att en organisation ska kunna ansöka om medel för att sända eller ta emot volontärer krävs det att organisationen har en beviljad Quality Label som gäller 2021–2027.

Förvaltande myndighet

I Sverige ansvarar Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) för att informera om programmet och fördelar bidrag för volontärprojekt och solidaritetsprojekt.

Mer information:

<https://www.mucf.se/europeiskasolidaritetskaren>.

https://youth.europa.eu/solidarity_en.

Programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden

CERV (Citizens, Equality, Rights and Values) är EU:s program för att skydda och främja mänskliga rättigheter och värden. Syftet med bidraget är att upprätthålla öppna, demokratiska och inkluderande samhällen inom EU. Programmet omfattar 894,1 miljarder euro och har följande mål att:

- › främja jämlikhet och rättigheter
- › främja EU-medborgares engagemang för och deltagande i demokratin
- › bekämpa alla former av våld mot barn, unga, kvinnor och andra riskutsatta grupper samt stödja och skydda de som utsatts för sådant våld

Delprogram och inriktningar

- › Delprogrammet för jämlikhet, grundläggande rättigheter och jämställdhet: Syftar till att förebygga och bekämpa ojämlikhet, främja jämställdhet, jämställdhetsintegrering, grundläggande rättigheter och antidiskriminering.
- › Delprogrammet för aktivt medborgarskap: Syftar till att öka medborgarnas medvetenhet och förståelse för EU, dess historia, kulturella arv och mångfald. Åtgärder ska främja utbyte och samarbete mellan medborgare i olika länder samt uppmuntra medborgarnas demokratiska deltagande.
- › Delprogrammet Daphne: Syftar till att förebygga och bekämpa våld mot barn, unga människor och kvinnor, liksom våld mot andra riskgrupper, samt stödja och skydda offer för sådant våld.
- › Delprogrammet för unionens värden: Detta är en central del av CERV-programmet, som stödjer aktiviteter för att främja mänskliga rättigheter och värderingar i EU. Det är till för medborgare att främja och skydda sina rättigheter. Den skyddar även rättsstatsprincipen.

Vem kan söka?

Bidrag för projekt inom delprogrammen kan sökas av:

- › Offentliga aktörer, så som kommuner, regioner och myndigheter.
- › Privata och civilsamhällesaktörer, så som bland annat ideella organisationer, sociala företag, forsknings- eller utbildningsinstitutioner, museer och vänortskommittéer.

EU-stöd

Bidrag söks direkt hos Europeiska kommissionen via centrala programkontor i Bryssel; European Education and Culture Executive Agency (EACEA) eller Directorate-General for Justice and Consumers (DG JUST).

Nationell kontaktpunkt

I Sverige ansvarar Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällefrågor (MUCF) för att informera om programmet och stödja organisationer i ansökningsprocessen.

Mer information:

<https://www.mucf.se/bidrag/eu-bidrag/cerv>.

<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/programmes/cerv>.

Programmet för rättigheter

Programmet för Rättigheter (Justice) ska bidra till att individers rättigheter främjas och skyddas i enlighet med fördraget och EU:s stadga för grundläggande rättigheter. Programmets budget uppgår till 299,3 miljoner euro.

Målsättningen med programmet är att

- › Underlätta och stödja rättsligt samarbete i civilrättsliga och straffrättsliga frågor och främja rättsstatsprincipen, rättsväsendets oberoende och opartiskhet, bland annat genom att stödja insatserna för att förbättra de nationella rättssystemens effektivitet och en effektiv verkställighet av beslut.
- › Stödja och främja rättslig utbildning i syfte att främja en gemensam rättslig kultur och ett konsekvent och effektivt genomförande av relevanta EU-rättsliga instrument.
- › Underlätta faktisk och icke-diskriminerande tillgång till rättslig prövning och effektiv prövning genom att främja effektiva civilrättsliga och straffrättsliga förfaranden och genom att främja och stödja brottsoffers rättigheter och tilltalade personers processuella rättigheter i straffrättsliga förfaranden.

Vem kan söka?

Offentliga och privata aktörer, aktörer inom domstolsväsende, universitet, forskningsinstitut och ideella organisationer. Aktörer med vinstsyfte får endast medverka i programmet i samarbete med ideella eller statliga organisationer.

Ansökan

Aktuella utlysningar finns på kommissionens webbplats för programmet.

Ansökan ställs till kommissionens generaldirektorat för rättsliga frågor.

Förvaltande myndighet

Programmet administreras av EU-kommissionens generaldirektorat för rättsliga frågor.

Mer information: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/performance-and-reporting/programme-performance-overview/justice-programme-performance_en.

Kreativa Europa

Kreativa Europa är EU:s program för de kulturella och kreativa sektorerna som omfattar 2,4 miljarder euro. Målet för Kreativa Europa är att skydda, utveckla och främja den europeiska kulturella och språkliga mångfalden och det europeiska kulturarvet. Programmet ska även öka de kulturella och kreativa sektorernas konkurrenskraft och ekonomiska potential, särskilt inom den audiovisuella sektorn.

Kreativa Europa består av två delprogram och ett tredje sektorsövergripande programområde

- › Delprogrammet Kultur: För aktörer inom kultur, konst och kulturarv.
- › Delprogrammet Media: För aktörer inom den film, tv, dataspel och multimedia.
- › Sektorsövergripande program: För aktörer inom samtliga kulturella och kreativa sektorer och ger stöd till samarbete mellan kultursektorn och den audiovisuella sektorn, för att skapa projekt som svarar mot de kulturella och kreativa sektorernas gemensamma utmaningar och möjligheter. Programmet omfattar också stöd till nyhetsmediesektorn, för att främja mediekunnighet och ett pluralistiskt, fritt och oberoende medielandskap.

Delprogrammet kultur - Kreativa Europa: Delprogrammet Kultur vänder sig till aktörer inom samtliga kulturella och kreativa sektorer. Programmet ger bland annat stöd till:

- › Europeiska samarbetsprojekt: kultursamarbeten mellan minst tre parter i minst tre olika europeiska länder.
- › Europeiska nätverk: nätverksaktiviteter i syfte att stärka de kulturella och kreativa sektorernas möjligheter att arbeta transnationellt och internationellt.

- Europeiska plattformar: plattformar med syfte att främja rörlighet inom Europa för ännu inte så etablerade konstnärer och kulturskapare, och öka spridningen av konstnärliga och kulturella verk över landsgränser och utanför Europa.
- Mobilitet och rörlighet: för att främja utbyte och rörlighet för enskilda kulturskapare och kulturaktörer.

Vem kan söka?

Aktörer inom de kulturella och kreativa sektorerna, universitet, kommuner, regioner och myndigheter kan ansöka om stöd. För de europeiska samarbetsprojekten måste minst tre organisationer i tre olika länder delta.

EU-stöd

EU-stödet varierar utifrån samarbetenas omfattning, från 200 000 euro per projekt till 2 miljoner euro för de större europeiska samarbetsprojekten. Även finansieringsgraden är beroende av samarbetsformen, från max 60 procent till max 80 procent av de totala projektkostnaderna.

Utlysningar

Kulturrådet publicerar på sin hemsida genomförda, pågående och kommande utlysningar om stöd inom Kreativa Europa – kultur och det sektorsövergripande programmet.

Förvaltande myndighet och nationell kontaktpunkt

Kulturrådet är kontaktpunkt för delprogrammet kultur. Sektorsövergripande frågor kan ställas till både Kulturrådet och Svenska Filminstitutet. Kommissionens genomförandeorgan EACEA administrerar programmet.

Delprogrammet MEDIA - Kreativa Europa

Delprogrammet Media stöder utbildning, utveckling, marknadsföring och distribution inom film, tv och interaktiv media. Stödet delas in i tre olika kluster:

- ✧ **Innehåll:** Stöd till samutveckling av ett projekt, stöd till utveckling av slate (mellan 3–5 projekt), produktionsstöd till tv- och online-innehåll samt stöd till utveckling av dataspel.
- ✧ **Publik:** Stöd till europeiska festivalnätverk, biografer, VoD-tjänster och plattformar. Innefattar även stöd till distribution av specifika filmtitlar, publikutveckling och filmkunnighet samt textning av kulturellt innehåll.
- ✧ **Företagande:** Stöd till främjande av talang och kunskap samt marknader och nätverk. Innefattar även stöd till filmdistribution och europeiska säljagenter samt till innovativa verktyg och affärsmodeller.

Vem kan söka?

Stöd ges bland annat till europeiska producenter, spelutvecklare, distributörer, säljagenter, biografer, utbildningsarrangörer, festivaler och marknader.

EU-stöd

EU-stödet varierar i storlek beroende på stödform och total budget för projektet. Medfinansieringsgraden från Kreativa Europa MEDIA är mellan 50 och 90 procent av total godkänd budget beroende på stödform.

Utlysningar

Kreativa Europa Desk MEDIA publicerar all relevant information om utlysningar, stöd och möjligheter inom Kreativa Europa MEDIA på sin hemsida.

Förvaltande organ och nationell kontaktpunkt

Svenska Filminstitutet är kontaktpunkt för delprogrammet MEDIA. Sektorsövergripande frågor kan ställas till både Kulturrådet och Svenska Filminstitutet. Kommissionens genomförandeorgan EACEA administrerar programmet.

Fler relevanta EU-program för kultursektorn

Utöver Kreativa Europa finns det även andra EU-program som kan erbjuda finansieringsmöjligheter för den kulturella och kreativa sektorn. EU:s struktur- och investeringsfonder, Horisont Europa och Erasmus+ utgör några exempel. Kulturrådet har samlat ytterligare information om andra EU-stöd relevanta för kulturområdet på sin hemsida.

Mer information:

<https://www.kulturradet.se/kreativa-europa/>.

<https://kreativaeuropa.eu/>.

<https://www.filminstitutet.se/sv/sok-stod/kreativa-europa/vara-stod-utlysningar-och-deadlines/>.

<https://culture.ec.europa.eu/creative-europe>.

3.1.6 Miljö

LIFE

LIFE-programmet ger bidrag till miljö, klimat och naturprojekt genom att medfinansiera projekt som påskyndar genomförandet av den europeiska miljö- och klimatlagstiftningen och de mål som anges i den Europeiska Gröna Givens eller Parisavtalet.

Det handlar om övergång till hållbar cirkulär, energieffektiv ekonomi men också om skydd och förbättring av miljö, hälsa och av biologisk mångfald inom följande ämnesområden:

- › Natur och biologisk mångfald
- › Cirkulär ekonomi och livskvalitet
- › Klimatbegränsning och klimatanpassning
- › Övergång till ren energi

Projekten kan vara pilot- eller demonstrationsprojekt, bästa-praxis-projekt (bästa tillgänglig teknologi) eller större regionala eller nationella miljö eller klimatprojekt (så kallade strategiska projekt). Ofta krävs att det finns en spridningspotential, det vill säga att projektresultaten ska kunna användas, replikeras eller på annat sätt vara relevanta för andra aktörer i EU.

Vem kan söka?

Alla juridiska personer inom EU, såsom till exempel, kommun, länsstyrelse, organisation eller företag, kan söka bidrag ur LIFE-programmet.

Hur?

I regel brukar projekt inom LIFE-programmet ha en budget på cirka 15–30 miljoner SEK, men även större projekt förekommer. Medfinansiering av den totala projektkostnaden från LIFE - programmet ligger mellan 60–95 procent och övrig medfinansiering måste ordnas på annat håll.

Ansökan görs en gång om året till EU-kommissionen, som bedömer och beslutar om bidrag från LIFE-programmet. Ansökan görs via EU:s ansökningsportal och vanligtvis öppnar ansökningsomgången under våren och stänger efter sommaren. Varje ansökningsomgång

listar de prioriteringar som gäller för varje delprogram. Ansökan är relativt omfattande och det finns möjlighet att söka finansiellt stöd för att skriva ansökan.

Naturvårdsverket är kontaktmyndighet i Sverige för tre av delprogrammen och Energimyndigheten är kontaktmyndighet för delprogrammet Övergång till ren energi. De svenska myndigheterna kan bedöma om en projektidé passar inom LIFE samt ge tips och råd.

Mer information

Mer information om de olika delprogrammen och kontaktuppgifter till Naturvårdsverket och Energimyndigheten finns på Naturvårdsverkets webbsida: <https://www.naturvardsverket.se/bidrag/life/>.

Europeiska kommissionens webbsida och ansökningsportal: https://cinea.ec.europa.eu/life_en.

3.1.7 Bistånd och internationellt utvecklingsarbete

Europa i världen - instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete

Europa i världen, på engelska: NDICI – Global Europe (Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument - Global Europe) med ett anslag på 79,5 miljarder euro är detta EU:s främsta verktyg för att bidra till att utrota fattigdom och främja hållbar utveckling, välbefinnande, fred och stabilitet. EU är världens största givare av utvecklingsbistånd och den främsta handelspartnern och utländska investeraren för nästan alla länder i världen. Genom detta finansieringsinstrument får EU den flexibilitet som behövs för att snabbare kunna reagera på nya kriser och utmaningar. Programmet är utformat kring tre huvudpelare:

Geografisk pelare – I den geografiska pelaren främjas partnerskap genom samarbete med partnerländer i följande regioner: det europeiska grannskapsområdet, Afrika söder om Sahara, Asien och Stillahavsområdet samt Nord-, Syd- och Centralamerika och Karibien.

Denna pelare ska vara inriktad på god samhällsstyrning, tillväxt för alla, klimat- och miljömål, fattigdomsbekämpning, kamp mot ojämlikhet, resiliens, konfliktförebyggande och mänsklig utveckling, samt andra övergripande frågor. Länderna inom det europeiska grannskapsområdet kommer dessutom att kunna få stöd för utökad politiskt samarbete och för att förbättra det regionala samarbetet och främja integrationen med EU:s inre marknad.

Tematisk pelare – De tematiska programmen ska finansiera åtgärder med knutna till målen för hållbar utveckling på global nivå, bland annat stöd till organisationer i det civila samhället. Inriktningen kommer att ligga på mänskliga rättigheter och demokrati, civilsamhället, fred och stabilitet och globala utmaningar som hälsa, utbildning, kvinnor och barn, arbete, socialt skydd, kultur, migration och klimatförändring.

Snabbinsatser – Inom pelaren för snabba insatser finansieras snabbinsatskapacitet för krishantering, konfliktförebyggande och fredsuppbyggnad. Syftet med de insatser som finansieras inom denna pelare är att bygga upp resiliens i krisdrabbade länder, koppla ihop humanitära insatser med utvecklingsåtgärder och hantera utrikespolitiska behov och prioriteringar.

Då Europa i världen-programmet utformats som ett mer flexibelt instrument som kan användas för att hantera nya prioriteringar och utmaningar i en snabbt föränderlig värld finns även öronmärkta medel för sådana oförutsedda händelser som kris- och efterkrissituationer eller migrationstryck.

Vem kan söka?

Inom ramen för programmet finns både bidrag och medel via offentlig upphandling, som vänder sig till icke vinstdrivande organisationer och företag som är verksamma inom utvecklings- och biståndsarbete och vill bedriva samarbetsprojekt.

EU-stöd

Ansökningsförfarandet skiljer sig mellan bidrag och anbud och sker direkt till EU-kommissionen på EU-kommissionens webbsida: https://ec.europa.eu/international-partnerships/funding/looking-for-funding_en.

Länkar

EU:s fonder för investering för tillväxt och sysselsättning i Sverige

Regionalfonden, Tillväxtverket: www.tillvaxtverket.se.

Fonden för en rättvis omställning: www.tillvaxtverket.se.

Europeiska socialfonden plus, ESF-rådet: www.esf.se.

Havs- och fiskerifonden, Jordbruksverket: www.jordbruksverket.se.

Landsbygdsprogrammet, Jordbruksverket: www.jordbruksverket.se.

Gränsregionala program

Interreg, Tillväxtverket: <https://tillvaxtverket.se/tillvaxtverket/sokfinansiering/omvaraolikastod/eufinansieratstod.2132.html>.

Interreg Öresund-Kattegatt-Skagerrak: www.interreg-oks.eu.

Interreg Sverige-Norge: www.interreg-sverige-norge.com.

Interreg Aurora: www.interregaurora.eu.

Interreg Central Baltic: www.centralbaltic.eu.

Interreg South Baltic: www.southbaltic.eu.

Transnationella program

Östersjöprogrammet: www.interreg-baltic.eu.

Nordsjöprogrammet: www.northsearegion.eu.

Interreg Norra Periferin och Arktis: www.interreg-npa.eu.

Interregionala program

ESPON: www.espon.eu.

INTERACT: interact-eu.net.

Interreg Europe: www.interregeurope.eu.

Urbact IV: www.urbact.eu.

Sektorsprogrammen

Inre marknaden, innovation och digitalisering

Forskning och innovation – Horisont Europa

Förvaltande myndighet och nationell kontaktpunkt

EU-kommissionen administrerar programmet. Nationell kontaktpunkt är huvudsakligen VINNOVA. Energimyndigheten svarar för vissa delar i programmet som rör energi.

Vinnova: <https://www.vinnova.se/m/horisont-europa/>.

Energimyndigheten: <https://www.energimyndigheten.se/forskning-och-innovation/forskning/internationella-insatser/horisont-europa/>.

Vetenskapsrådet: www.vr.se.

EU-kommissionen: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en.

Euratom Research and Training Programme

https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/euratom-research-and-training-programme_sv.

Europeiska strategiska investeringar

InvestEU: https://investeu.europa.eu/index_en.

Connecting Europe Facility: https://cinea.ec.europa.eu/programmes/connecting-europe-facility_en.

Nationell kontaktpunkt

För digitaliseringsdelen är svensk kontaktpunkt PTS:

<https://www.pts.se/sv/om-pts/verksamhet/internationellt-arbete/fonden-for-ett-sammanlankat-europa/>.

För transportdelen är svenska kontaktpunkt Trafikverket:

<https://bransch.trafikverket.se/tjanster/ansok-om/ansok-om-bidrag/finansiering/>.

EU-kommissionen: https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/connecting-europe-facility_en.

Digital Europe

Svensk kontaktpunkt

Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) ansvarar för samordning av programmet genom att främja och analysera det svenska deltagandet: <https://www.digg.se/ledning-och-samordning/programmet-for-ett-digitalt-europa>.

EU-kommissionen: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/activities/digital-programme>.

Inre marknaden

Programmet för den inre marknaden: https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/single-market-programme/overview_en.

Programmet för bedrägeribekämpning: https://anti-fraud.ec.europa.eu/policy/union-anti-fraud-programme-uafp_en.

Rymden

European Space Programme: https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/european-space-programme_en#funding-opportunities.

Mänskliga värden, sysselsättning och utbildning

EU för hälsa

Nationell kontaktpunkt

Folkhälsomyndigheten: https://health.ec.europa.eu/funding/eu4health-programme-2021-2027-vision-healthier-european-union_sv.

EU-kommissionen: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-folkhalsomyndigheten/internationellt-samarbete/eus-halsoprogram/>.

Programmet sysselsättning och social innovation

EU-kommissionen: www.ec.europa.eu/social/

Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter för uppsagda arbetstagare

Förvaltande myndighet

Arbetsförmedlingen: <https://arbetsformedlingen.se/om-oss/var-verksamhet/hallbar-arbetsmarknad/europeiskt-och-internationellt-arbete/europeiska-fonden-for-justering-for-globaliseringseffekter-for-uppsagda-arbetstagare#>.

EU-kommissionen: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=326&langId=sv>.

Erasmus+

<https://www.mucf.se/erasmusplus>.

www.utbyten.se.

<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/>.

www.eacea.ec.europa.eu.

Europeiska solidaritetskåren

Förvaltande myndighet

MUCF: <https://www.mucf.se/europeiskasolidaritetskaren>.

EU-kommissionen: https://youth.europa.eu/solidarity_en.

Programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden

Nationell kontaktpunkt

I Sverige ansvarar Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) för att informera om programmet och stödja organisationer i ansökningsprocessen.

Mer information

<https://www.mucf.se/bidrag/eu-bidrag/cerv>

<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/programmes/cerv>.

Programmet för rättigheter

EU-kommissionen: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/performance-and-reporting/programme-performance-overview/justice-programme-performance_en.

Kreativa Europa

<https://www.kulturradet.se/kreativa-europa/>.

<https://kreativaeuropa.eu/>.

<https://www.filminstitutet.se/sv/sok-stod/kreativa-europa/vara-stod-utlysningar-och-deadlines/>.

<https://culture.ec.europa.eu/creative-europe>.

Miljö

LIFE

Nationell kontakt

Naturvårdverket: <https://www.naturvardsverket.se/bidrag/life/>.

Europeiska kommissionens webbsida och ansökningsportal:

https://cinea.ec.europa.eu/life_en.

Bistånd och internationellt utvecklingsarbete

Europa i världen - instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete

EU-kommissionen: https://ec.europa.eu/international-partnerships/funding/looking-for-funding_en.

Bilaga 1

Fördelning av medel mellan EU:s fonder för investering för tillväxt och sysselsättning i Sverige

Tabell 1: ERUF, Europeiska regionala utvecklingsfonden är en EU-fond som syftar till att stärka ekonomisk och social sammanhållning inom EU genom att minska de regionala skillnaderna

Regionalfonden ERUF	Omfattning total i miljoner kronor	Varav EU-medel
Övre Norrland	4 564	1 825
Mellersta Norrland	3 315	1 326
Norra Mellansverige	3 315	1 255
Östra Mellansverige	1 494	597
Stockholm	790	315
Västsverige	1 195	478
Småland och Öarna	1 409	563
Skåne-Blekinge	1 303	520
Nationellt program	2 844	1 137
Fonden för en rättvis omställning	19 426	8 021

Räknat på valutakurs 9,30 kr per euro.

Tabell 2: Interreg, Europeiska territoriella EU-programmen som syftar till att lösa samhällsutmaningar över landsgränser

Program inom Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg)	Omfattning total i miljoner kronor	Varav EU-medel
Gränsregionala program	6 780	4 672
Öresund-Kattegat-Skagerrak	2 191	131
Sverige -Norge	674	438
Aurora	1 419	922
Central Baltic	1 521	1 217
South Baltic	974	779
Nordsjöprogrammet	2 553	1 591
Norra Periferin och Arktis	625	406
Nationellt program	2 844	1 137
Fonden för en rättvis omställning	19 426	8 021

Räknat på valutakurs 9,30 kr per euro.

Tabell 3: Interreg, Europeiska territoriella EU-programmen som syftar till att lösa samhällsutmaningar över landsgränser. Dessa Interreg-program omfattar svenska regioner

Program inom Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg)	Omfattning total i miljoner kronor	Varav EU-medel
Totalt Interregionala program	6 449	5 135
ESPON 2030	558	446
INTERACT	523	418
Interreg Europe	4 411	3 529
URBACT IV*exl. IPA medel	957	741

Räknat på valutakurs 9,30 kr per euro.

Tabell 4: EU:s jordbrukspolitik finansieras genom två fonder som ingår i EU-budgeten: Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) ger direktstöd och finansierar marknadsåtgärder och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) finansierar åtgärder för utveckling av landsbygden

Strategisk plan Jordbrukspolitiken Fonden för landsbygdsutveckling	Omfattning total i miljoner kronor	Varav EU-medel
Europeiska fonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)	24 775	9 849
Europeiska garantifonden för jordbruket (EJGF)	34 914	34 914

Tabell 5: Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF). För programmet har Sverige en budget på cirka 2,15 miljarder kronor att fördela i stöd för att främja ett hållbart fiske och vattenbruk

Havs-, fiskeri- och vattenbruks-programmet	Omfattning total i miljoner kronor	Varav EU-medel
Europeiska Havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF)	2 154	1 078

Tabell 6: Europeiska socialfonden + (ESF+) för att stödja människor utanför arbetsmarknaden genom bla främja kompetensutveckling och motverka utanförskap

ESF+	Omfattning total i miljoner kronor	Varav EU-medel
Övre Norrland	860,6	344,3
Mellersta Norrland	790,2	316,1
Norra Mellansverige	1 083,5	650,1
Östra Mellansverige	1 515,6	606,3
Stockholm	1 773,4	709,3
Västsverige	1 621,7	648,7
Småland och Öarna	693,8	277,5
Skåne-Blekinge	1 382,7	553,1
ESF+ Nationellt	4 814,8	2 214,2

EU:s fonder och program 2021-2027

En snabbguide för kommuner och regioner

EU:s fonder och program är en snabbguide för kommuner och regioner till EU:s struktur- och investeringsfonder och sektorsprogram. Guiden innehåller kortfattad information om fonderna och programmen och hur du tar dig vidare.

ISBN 978-91-8047-189-3

Ladda ner eller beställ på skr.se/publikationer

Post: 118 82 Stockholm | Besök: Hornsgatan 20

Telefon: 08-452 70 00 | skr.se

Sveriges
Kommuner
och Regioner